

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po podli:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 30—

pol leta 15—

četrt leta 7-50

na mesec 2-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 34—

za Ameriko in vse druge države:

celo leto naprej K 40—

Vprašanjem glede inšertov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak.

Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 88.

Izbija vsak dan sveder izvenredni modelje in pravnike.

Inšert se računa po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 65 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Posledno (enak prostor) 16 vin., pete in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih inšercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po naknadu. Na samo plačane naročnice brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se budi ponj:

celo leto naprej K 28—

četrt leta 14—

na mesec 7-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v l. nadstr. levo), telefon št. 84

Pogajanja v Brestu Litovskem.

Ves svet z napetostjo pričakuje, kaj poroče ententa na predloge in pogoje, ki so bili stavljeni v prvih mirovnihih sejah v Brestu Litovskem. Mirovna pogajanja med centralnimi državami in boljševiki so prekinjena do 4. januarja, da imajo narodi, katerih vlade se tukajšnjim pogajanjem o splošnem miru se niso pridružile, možnost podučiti se o sedaj postavljenih principih splošnega mira.

Ze iz teh besed ruskih delegatov je razvidno, da se je konferenca v Brestu Litovskem pričela v znamenju splošnega mira. Ali se bo v tem znamenju tudi končala, je drugo vprašanje. Iz izjave ruske delegacije, da se morajo pogajanja po preteku 10dnevnega prekinjenja, torej po 4. januarju, pod vsakim pogojem nadaljevati, je razvidno, da so boljševiki odločeni tudi za separatni mir, ako bi se ententa do doznanečnega termina ne pridružila pogajanjem, oziroma ne odobrila postavljenih načel.

Najnovejša poročila iz Bresta Litovskega potrjujejo, da se med centralnimi državami in boljševiki pripravljajo vse, da bo mogoče v najkrajšem času skleniti posebni preliminarni mir, ako se ententa ne pridruži pogajanjem za splošni mir. V koliko bo ta separatni mir odgovarjal splošnim mirovnim načelom, ki jih je postavila boljševiška delegacija v prvi seji mirovne konference, je vprašanje, na katero v trenutku še ni mogoče odgovoriti.

Boljševiki so postavili šest principov, ki naj tvorijo temelj za definitivno likvidacijo svetovne vojne. Ideja, ki je podlaga tem načelom, namreč, da je mogoče le sporazumni, kompromisni mir, je bila od centralnih držav v splošnem priznana. S tem so predvsem zavrnjene zahteve aneksionistov, ki hočejo mir za centralne države le na podlagi evropskih vojnih uspehov in s stališča gospodarskega in vojaškega zavarovanja.

V posameznih načelih pa sta si boljševiški program in program centralnih držav precej razrazen in v eni glavnih mirovnihih točk, glede samoodločbe narodov, v naravnost diametralnem nasprotstvu.

Boljševiki odklanjajo aneksije in nasilne prilastitve. Kongres boljševiških sovetov je dne 9. novembra izjavil, da je aneksija vsako vtelesenje inale slabotne narodnosti v veliko močeno državo brez njenega soglasja, pa tudi vsako nasilno držanje kakoga ljudstva po kaki državi in branitev plebiscita ter prava, da si vsako ljudstvo izbere po lastni volji politično formo vladanja. To široko interpretacijo nasilne prilastitve je boljševiška delegacija v Brestu Litovskem zopet reducirala, rekoč, da velja pojem aneksije le za pokrajine, ki so bile med vojno zasedene. Zahtevala pa je, da se morajo okupacijske čete iz takega ozemlja v najkrajšem času odpoklicati. Centralne države so načelo miru brez aneksij v tem smislu odobrile, glede odpoklica čet pa so se postavile na stališče, da je to predmet mirovne pogodbe same in ne morda čim, ki se naj izvrši pred sklenjenjem miru.

Obnovitev politične samostojnosti narodov, ki so v tej vojni zgubili svojo samostojnost, centralne države odobravajo. Pripravljene so torej obnoviti Srbijo in Črno goro, Belgijo in Romunijo.

Ostro pa si nasprotuje stališče boljševikov in centralnih držav glede načela samoodločbe in varstva narodnih manjšin. Boljševiki zahtevajo, da se mora dosejati politično nesamostojnim narodom zagotoviti možnost, da z glasovanjem sami odločijo o pripadnosti k tej ali oni državi, oziroma o svoji bodoči samostojnosti, za ozemlja s narodno mešanim prebivalstvom pa zahtevajo mednarodno ureditev manjšinskega prava. Ta načela se tičejo predvsem poljskega, češkega in jugoslovanskega ter alžaske - lotarinskega vprašanja. Centralne države priznavajo ta princip le glede onega čela poljskega naroda, ki ima danes že svojo državno samostojnost, torej glede nekdanje Ru-

ske Poljske. To označujejo na ta način, da izključujejo od pravice samoodločbe tiste skupine, ki državo niso (danes) samostojne, medtem ko boljševiki zahtevajo samoodločbo za narodne skupine, ki pred vojno niso bile politično samostojne. Češko, jugoslovansko, rusinsko, alžaske - lotarinske vprašanje pa smatrajo centralne države za svojo notranjo zadevo, ki jo vsaka država s svojimi narodi reši samostojno, ustavnim putem. Ravno tako odklanjajo mednarodno varstvo nacionalnih manjšin, češ, da je to bistven del ustavnega, samoodločbenega prava narodov in da vlade centralnih držav to načelo itak že same uveljavljajo, kjer je praktično izvedljivo.

Grof Czernin se je s tem svojim stališčem postavil ne le v nasprotstvo z deklaracijo slovanskih delegacij, temveč tudi v nasprotstvo z najnovejšo diplomatsko pogodbo monarhije, ki je še v pogajanjih z Italijo 1915. priznala ne le samoodločbeno pravico italijanske narodnosti, temveč tudi vmešavanje italijanske države v notranje narodne zadeve monarhije. Postavil pa se je (in to brez ozira na možnost, ali pride med boljševiki in centralnimi državami do separatnega miru ali ne) tudi v nasprotstvo z enim glavnih predpogojev trajnega miru. Kajti, če naj mir brez aneksij ustvari geografsko staro evropsko karto, pomenja odklonitev principa samoodločbe tudi restitucijo političnega in narodnega statusa quo ante, ki je bil baš glavni vzrok sedanje svetovne vojne. Priznati mir brez aneksij in odkloniti samoodločbo narodov, se pravi, vrniti Evropo stari mizeriji, starim sporom in prepričam, se pravi onemogočiti, da bi bilo človeštvo deležno sadov strašne preizkušnje sedanjega časa. Posebna težkoča nastane vsled stroge odklonitve samoodločbenega prava tudi za Bolgarijo, ki se baš pri svojih aneksijah načrtih sklicuje na samoodločbeno pravico prebivalstva v Dobruži, v Macedoniji in v srbski Moravi. Kako je v ostalem razumeti načelo, da naj vsaka država reši vprašanje pripadnosti v danem slučaju s svojimi narodi samostojno ustavnim putem in da tvorijo varstvo narodnih manjšin bistven del ustavnega samoodločbenega prava narodov, je razlagal že ministrski predsednik Seidler. V praksi se to načelo izvajalo takole: Mi Jugoslovani zahtevamo uresničenje deklaracije. Ustavni forum je parlament, kjer imajo Nemci po krivici večino. Ta krivična večina našo zahtevo gladko odkloni in nas še pritiska k tlom z nemškimi državnimi jeziki itd. in vprašanje je »v danem slučaju rešeno«, načelo izpeljano — pa seveda ad absurdum.

Diferenca med boljševiški načeli in stališčem centralnih držav obstoja tudi glede kontribucij. Boljševiki odklanjajo povračilo vojnih stroškov. Centralne države hočejo, da se tudi vojnih škodb, ki so bile povzročene v tujem ozemlju, ne plača.

Glede kolonij je interesirana le Nemčija, ki zahteva brezpogojno povrnitev svojega kolonialnega ozemlja in se glede izpraznitve kolonij od sovražnih okupacijskih čet postavlja povsem na stališče prve ruske točke. Pravico plebiscita za kolonialno prebivalstvo Nemčija odklanja, češ, črnci v kolonijah so itak že z dejanji pokazali, da hočejo na vsak način ostati pri Nemčiji.

Velepomembno je, da se v ruskem predlogu ne nahaja nobena zahteva po razoroženju, oziroma po odpravi militarizma, kar je vendar eden glavnih principov socialistične revolucije, pa tudi danes že tudi zahteva vsega civiliziranega človeštva. Boljševiki očitno smatrajo vprašanje militarizma za notranjo zadevo vsake posamezne države, s čimur bodo gotovo silno razočarali pacifiste celega sveta ter dali ententi novo orožje v roko.

Vesti, ki prihajajo v zadnjem času iz Anglije, Francije, Italije in Amerike, ne pripuščajo glede pogajanj za splošni mir nikakega optimizma. Ententni državniki bodo gotovo izbrali na eni strani nasprotstvo med načeli boljševikov in načeli centralnih držav, na drugi stre-

ni pa dejstvo, da se navzlic temu nasprotstvu pogajanja v Brestu Litovskem energično nadaljujejo ter bodo trdili, da so principi postavljeni v prvih dveh mirovnihih sejah le kulisa, postavljena od boljševikov, da za njo sklenejo separatni mir. Bojimo se, da bo 4. januar potekel, ne da bi se pojavili zastopniki entente pri zeleni mizi v Brestu Litovskem. Bližamo se separatnemu miru z boljševiško Rusijo, od splošnega miru pa smo morda še jako oddaljeni. In niti o separatnem miru še nimamo gotovosti, ali bo držal, kajti povsem neurejene so še prilike na Ruskem in nikdo ne ve, ali bodo mogli boljševiki tudi izpolniti, kar bodo v Brestu Litovskem podpisali.

Pogajanja za separatni mir.

Dunaj, 28. decembra. (Kor. urad.) V Brestu Litovskem so bila dne 28. decembra dopoldne končana provizorična pogajanja glede onih točk, katere bi bilo treba tudi v slučaju, da se sklene splošni mir, urediti med Rusijo na eni strani in zavezniki na drugi strani. Glede cele vrste tozadevnih vprašanj je prišlo, kakor poroča korespondenčni urad, do sporazuma v temeljnih principih. Poleg političnih vprašanj so prišla na razgovor tudi pravna in gospodarska vprašanja ter je prišlo glede teh vprašanj do sporazumne ureditve, seveda pod pogojem, da obojestranski zastopi te ukrepe uredijo.

Predvsem je bila dosežena obnoveitev vsled vojne prekinjenega pogodbenega stanja. V pravem, kakor tudi v gospodarskem oziru naj ne nastopa dežela proti deželi, kakor proti katerikoli tretji deželi, ki se ne more sklicevati na pogodbeno pravico.

Postavila so se za vojne stroške in vojne škode pravila, tako posebno glede izpusta in povratka vojnih vjetnikov in civilnih internirancev, glede katerih točk je prišlo do principijalnega sporazuma.

Tudi je prišlo do popolnega soglasja glede takojšnje obnovitve diplomatskih in konzularnih stikov, glede takojšnjega prenehanja gospodarske vojne, o obnovitvi trgovskega prometa ter o ureditvi organizirane izmene blaga.

Glede važnega vprašanja postopanja v pokrajini, ki so od te ali one države zasedene, je predlagala Rusija, da odpokliče svoje čete iz zasedenih pokrajin Avstro-Ogrske, Turčije in Perzije, dočim naj odpokličejo čete iz Poljske, Kurlandije in drugih pokrajin. Prebivalstvu teh pokrajin naj se da možnost, da se v najkrajšem času popolnoma svobodno izjavi o združitvi s to ali ono državo ali o ustanovitvi samostojne države. Čas, kdaj se odpokličejo čete, kdaj se prične demobilizacija in kako naj poteka, naj uredi posebna vojaška komisija.

Temu nasproti je predlagala Nemčija, da naj se da prvima dvema členoma preliminarne pogodbe taka oblika, da bi se glasila z ozirom na Avstro-Ogrsko tako - le:

Člen I. Avstro-Ogrska in Rusija izjavita, da se konča vojno stanje; oba pogodbo sklepajoča dela sta odločena, da bosta v naprej v medsebojnem miru in prijateljstvu živele. Avstro-Ogrska bi bila pod pogojem priznane popolne medsebojnosti napram svojim zaveznikom pripravljena, opustiti sedanje pozicije in zasedene pokrajine, v kolikor v členu II. ni drugače določeno.

Člen II. Ker je ruska vlada izjavila, da vse v zvezi ruske države živeče narode, brez izjeme, pravico samoodločbe, ki gre tako daleč, da se smejo ti narodi celo popolnoma izločiti iz države, vzame na znanje

sklepe, v katerih se izraža ljudska volja, da se ustvari popolna državna samostojnost za Poljsko in Litevsko, Kurlandijo in dele Estlandije in Livlandije in da se te dežele izločijo iz ruske državne zveze. Določitev časa za modalitete, ki so po ruskem mnenju potrebne za potrditev že obstoječih izjav o izločitvi potom ljudskega volje na široki podlagi, pri čemer je izločiti vsak vojaški pritisk, je prepuščena posebni komisiji.

Ruska delegacija je vzela to izjavo na znanje ter izrekla svoje mnenje tako - le: Stojimo na stališču, da je smatrati kot resnični izraz ljudske volje samo tako izjavo volje, ki je posledica svobodnega glasovanja v času, ko v njih pokrajinah ni nikakršnih čet; zato predlagamo in obstojamo na tem, da se ta točka bolj jasno in določno formulira. Pač pa smo zadovoljni, da se postavi specialna komisija, ki naj presodi tehnične pogoje za uresničenje takega referenduma in določi rok, do katerega morajo čete zapustiti kraje.

V splošnem se da iz poka dosejanih pogajanj z zadostno konstatirati, da se naziranja zastopanih držav glede ureditve najvažnejših vprašanj v mnogih točkah krijejo, v drugih pa so se zblížala tako, da je upravičeno upanje, da bo tudi v teh točkah prišlo do sporazuma.

Ententa in mirovna pogajanja.

Basel, 28. decembra. Angleški kabinet je v sredo dobil novo povabilo ruske vlade, da naj se udeleži mirovnihih pogajanj. »Daily Mail« pravi, da se ni nič izpremenilo tako, da bi mogel kabinet izpremeniti svoje sedanje stališče. »Journal des Débats« pravi, da Francoska najbrž ne bo odgovorila na novo rusko povabilo. Za Francosko obstoja samo ena možnost za mir: Zmaga.

Berolin, 28. decembra. »Daily News« poroča, da romunska vlada še vedno odklanja mirovna pogajanja. V slučaju ruskega separatnega miru bo romunska vlada odstopila.

Berolin, 28. decembra. Francoski vladni listi odklanjajo mirovna pogajanja v Brestu Litovskem, češ, da niso drugega nego frivolna igra.

Rotterdam, 28. decembra. Povabilo boljševiške vlade, da naj se Anglija udeleži mirovne konference, je prispele v sredo v London. Angleški listi napovedujejo, da bo Anglija postopala solidarno z ostalo entento in da se mirovnihi pogajanja ne bo udeležila.

Berolin, 28. decembra. »Tageblatt« poroča: Ameriški državni tajnik Lansing se je v zunanje-političnem odseku senata izjavil za brezpogojno izročitev vseh zasedenih ozemelj. Edina kazen, ki se naj naloži Nemčiji, naj bo, da Nemčija popravi, kar je zagrešila in povrne škodo.

Haag, 28. decembra. Petrogradski poročevalci »Daily Telegrapha« pravi o mirovnihi pogajanjih, da je položaj sila zamotan.

VSEENEMŠKI LISTI PROTI MIRU.

Temelji mirovnihi pogajanj, ki so jih osrednje velesile razvile v Brestu Litovskem, so izzvali v vsenemškem časopisju odmeve, ki sami po sebi kažejo aneksionistične tendence vsenemških krogov. Tako zatrjuje »Deutsche Zeitung«, da je ententa na božični praznik izvojevala največjo zmago te vojne. Božič leta 1917. ostane za vse čase črn list v nemški zgodovini. »Berliner Neueste Nachrichten« oživljajo spomin na Bismarcka in pravijo, da jim ob razmotrivanju mirovnihih pogajanj rdečica sramu zalije lica, ker je po silnih uspehih nemškega orožja prestavila diplomacija nemški narod v vlogo podleglih. Imenovani listi upajo edino le še na Lloyd Georgsa in Clemenceaua, ker pričakujejo od njiju, da kategorično odklonita poziv, naj se udeležita mirovnihi pogajanj.

Homatije na Ruskem.

Haag, 28. decembra. »Daily Telegraph« poroča iz Petrograda: Položaj je v trenutku tak, da so boljševiki gospodari v Petrogradu in Moskvi ter okolici. Ukrajino upravlja Rada. V severnem delu Kavkazije gospodarijo kozaki, v južnem delu neodvisna koalicijska krajevnih nacionalističnih in zmernih socializtov. Ural stoji pod nadzorstvom tamošnjih kozakov. V Sibiriji se je ustanovila neodvisna vlada. Finska se je proglasila za popolnoma neodvisno. Vse to gibanje je naperjeno na popolno odcepitev od splošne ruske države. Samo boljševiki zahtevajo zase popolno oblast nad vso Rusijo, dasiravno obstojajo znaki, da bi bili morda zadovoljni s proglasitvijo neodvisnosti Ukrajine. Prelom med Ukrajino in boljševiki in zedinjenje Ukrajine s kozaki še ni nikakor izvršeno dejstvo.

Amsterdam, 28. decembra. Preko Petrograda javljajo iz Kijeva, da je med boljševiški in Kaljedinovimi ter Kerjenskimi četami prišlo pri Vinici do tridnevne bitke, kjer so bili boljševiki hudu poraženi. O poteku bitke pravijo, da so boljševiške čete sestojale največ iz mitralješkega polka, ki je v petrogradskih bojih pomagal Ljenu do zmage. Imeli so 150 mitraljev, a nič topov, dočim so njihovi nasprotniki lahko uporabili lahke topove. Ko je polk pod poveljstvom polkovnika Zubrilina uvidel, da je odpor proti premočnemu nasprotniku nemogoč, se je izjavil pripravljenega za pogajanja. General Jordanski, poveljnik nasprotnih stranke, je odklonil vsako pogajanje in zahteval brezpogojno predajo. Boljševiškim četam ni torej drugega preostajalo, kakor da so se vdale. Preko Haparande javljajo, da se je gotovo cela južna Rusija izjavila proti boljševikom. V Jekaterinoslavu je mestni predsednik Osipov prevzel s pomočjo kozakov in ukrajinskih čet oblast in izključil boljševike iz mestne uprave. Boljševiške čete so razorožene. V Saratovu so se držale nekaj časa, a potem so se morale vdati, ko so kozaki in Kerjenskega pristajali obkolili mesto in streljali nanje s topovi. Glasom neke vesti iz Kijeva, se boljševiške čete obračajo proti mestu. Nekaj rostovski list piše, da so donski in kubanski kozaki zasedli mesto Kijev. Boljševiški pešci so prešli h kozakom; Rdeča garda se je vdala.

Berolin, 28. decembra. »Daily Chronicle« poroča, da je Kriljenko odpustil vse častnike, ki niso bili izvoljeni od moštva. Na tisoče častnikov v Petrogradu in drugod ne more več preživljati svojih rodbin. Petrogradski častniki so ustanovili društvo, čigar člani razkladajo na kolodvoru tovare, s čimer zaslužijo po 20 rubljev na dan.

Bern, 27. decembra. »Petit Parisien« poroča iz Jassy, da so 20. t. m. poskušali tamošnji maksimalisti voditelji vsiliti svoje gospodarstvo, pa niso imeli uspeha. Bill so skupno z dvema sumljivima generaloma iz generalnega štaba prišli.

Washington, 27. decembra. (Reuter.) Z uradne strani izjavljajo se bodo gospodarski in diplomatični zastopniki Zedinjenih držav v Rusiji skrbno ogibali vsakega vmešavanja v notranjo rusko politiko in varovali striktno nevtralnost proti vsem različnim strankam. — Neka brzojavka državnega departementa opozarja na nemške agente, ki izrabljajo vsako priložnost, da bi osvetlili stališče Amerike proti boljševikom in napade strani in predvsem da bi razgrnili narod v sovražstvo proti ameriškem poslaniku in poslaniškemu oboju v Petrogradu. Tu so prepirani, da izide iz vseh homatij v Rusiji polagoma resnično demokratska vlada.

Amsterdam, 28. decembra. Glasom nekega tukašnjega lista poročajo »Times« iz Washingtona: Amerikanska vlada ima sedaj dokaze, da so boljševiški na ukli posegli tudi že v Ameriko. Četudi amerikanska vlada ne čuti sovražnosti do socialistične propagande, ki ne ovira vojne, in četudi naj obstoji še nadalje življenjska prostost, v kolikor je združljiva s narodnim varstvom, je Wilson vendar dal razumeti, da stori takoj praktične odredbe, če bi se zakonom soperativili oboji rožen odpor ali bi se agitatorji posluževali nasilnih sredstev.

Berolin, 27. decembra. »Tageblatt« poroča iz Curliha: »Agence Havas« poroča iz Petrograda, da je v kratkem pričakovati predaje Ruske državne banke in ključev k vsem depozitom v vrednosti 8 milijard ljudskim komisarjem.

London, 28. decembra. Reuter izve iz zanesljive strani: Približno polovica ruske garnizije v Harbinu, okrog osem do deset sto moč, se je pridružila maksimalistom.

Lugano, 27. decembra. »Secolo« poroča iz Petrograda: Krušne raje se v Petrogradu znova zmanjšali. Južne province so odredile vsako pošiljatev moke v Petrograd.

Petrograd, 27. decembra. (Agent.) V noči od 23. na 24. t. m. smo se po dveh to, povsilih strelah polastili v Har kovu okolišnih avtomobilov. Zdal se v naših rokah. Cigrinski je v Butirkijski polk sta se izrekla za sovjetce.

Zeneva, 27. decembra. Agence Havas poroča iz Petrograda: Francoski vojaški ataše v glavnem stanu ruskega vrhovnega poveljstva izjavlja oficijalno: Z ozirom na pričetek pogajanj med Rusijo in centralnimi državami smatrajo zavezniški vojskovedci in poslaniki za zadostno, če imajo v ruskem glavnem stanu le reduci, rano zastopstvo. Če bi se sovražnosti zopet pričele, bodo šefi misli zopet zavzeli svoje mesta. Če bo pred tem časom smatralo rusko vrhovno poveljstvo za potrebno storiti korake za reorganizacijo armade v svrhu morda potrebnih vojaških operacij in če bo potem želeli sodelovanje vojaških misli, bodo šefi misli sodelovanje zopet nastopili na prvi kile ruskega vrhovnega poveljstva.

Dogodki na bojiščih.

NASE URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. decembra. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. Premirje. Italijansko bojišče. Zapadno od gore Asolone in vzhodno od gore Solatolo smo zavrnili sovražne sunke. — Šef generalnega štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 28. decembra. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Na posameznih točkah fronte je čez dan bojno delovanje včasih naraslo; na vzhodnem bregu Mose je bilo tudi čez noč živahno. Vzhodno od Lunevilla so pripeljali izvidni oddelki več vjetih iz petih larkov.

Vzhodno bojišče. Ničesar novega. Makedonska fronta. Med Ohridskim in Prespanskim jezerom, v loku Črne in na vzhodnem bregu Vardarja včasih zvišano artiljerijsko delovanje. Italijanska fronta. Čez dan je bil ogenj na visoki planoti pri Asiagu in na hrbtu Tomba stopnjevan. — v. L.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 28. decembra. Wolffov urad poroča: Glavni stan, 23. decembra zvečer: Z bojišč nič novega.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

28. decembra. Med jezerom in Črveno steno, v loku Črne in jugozapadno od Doirana malo živahnejše streljanje in včasih kratki ognjeni sunki. Pri Dolželih smo z ognjem razpršili angleške pehotne oddelke, ki so se skušali približati našim pozicijam. V dolini Strume smo pregnali sovražne izvidne oddelke. Na fronti v Dobrudži premirje.

Z ITALIJANSKE FRONTE.

Italijansko bojišče. Iz vojnih poročil: Na novi fronti med morjem in Adrio so koncentrirali Italijani svojo armadno silo. To je dokaz, da se mislijo tukaj stalno vpirati in da plovila črta ni nikak provizori, to podpirajo dejstva, da so bile tudi francoske in angleške čete pogotneje preko Vencze in postavljene ob Plavi med tretjo in četrto italijansko armado. Angleži so zasedli zaledje Montella v plavskem kolenu, francoska infanterija pa zapadno stranske fronte dele. Ob Plavi nazadot stoji tretja italijanska armada vojvode d' Aosta. Na masivni hriba Grappe med Plavo in Brento stoji četrta italijanska armada generalnega poročnika Robilant, fronta na planoti Sette Comuni do Gardeškega jezera drži prva italijanska armada pod generalom Giraldjem. Ostanke druge italijanske armade so popolnoma izločili iz fronte, kar je bilo mogoče vsled skrajšane fronte in postavitve francosko, angleških sil v fronto. Petnajst italijanskih divizij je bilo v prebitni bitki in pri zasledovanju skoro povsem uničenih, tako da je treba postaviti nove. Velika materijalna izguba zlasti v artiljeriji je zopet nadomeščena z novimi dovizi zapadnih držav. Na vsak način so mogli Italijani v masivu Grappe koncentrirati močne artiljerijske mase. Tudi letalsko delovanje je jako živahno. V skupinah do 20 letal obiskujejo sovražni letalci vsak dan, ako le to dopušča vreme, naše zaledne prostore. Naša odbijalna služba deluje izborna.

Iz Curia: Privatne vesti iz Rima naznanjajo nove rene skrb italijanskih vojaških krogov radi novih veliki uspehov Conradove armade zapadno masiva Grappe. Italijanski generalni štab je mislil, da bo sovražna armada zadržana v zimi v svojem prodiranju in da bo Italija, tekom zimskih mesecev imela časa, preskrbeti si municijo in artiljerijski material ter izvesti novo mostovno in bi mogla tako ojačena začeti spomladni nove boje. Napredovanje Avstrijcev med Brento in Plavo vzbuja sedaj velike skrbi, ker Italija za obrambo pred novim napadom osrednjih držav po težkih izgubah ob Soči ni zadost, no pripravljena.

Hrib Asolone. Iz vojnoporočevalskega stana 28. decembra: Italijanski municijski minister je 22. t. m. sporočil v polanski zbornici, da so Italijani zopet zavzeli hrib Asolone. Tudi vojni minister Alfieri je drugi dan izjavil, da se ta vest potrjuje. Napram temu se ugotavlja, da je hrib Asolone, odkar so ga naše čete vzele, trdno v naših rokah kljub najljutnejšim proinapadom Italijanov.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

28. decembra. V Judikarijski in Lagarinski dolini so bile sovražne patrulje pogane v beg. Na aslaški visoki planoti zapadno Canove d' sotto je obkolila ena stotinja valed srečnega naglega napada po, sarko eno izpostavljen sovražne postojan, ke, pri čemur smo vjeli 1 oficirja in 16 mož ter nabrali znatnega vojnega materijala. Med Cesuno in Canovo so vdrle naše drzne patrulje v sovražne črte, iz katerih so vzele 1 oficirja in 6 mož. Ogromna skupina Capronijev je bila poslana proti številnim sovražnim bojnim silam, ki so bile signalizirane v dolini Ronki. Bombardirali jih je s

precej zadovoljivim rezultatom. Od Brento do morja so naznanjene samo artiljerijske akcije. Naše baterije srednjega kalibra so obstreljevale sovražne letalce v bližini Coneljana in prisilile sovražnika, da je isto zapustil. Gost ogenj naših metalcev bomb na lok pri Zensenu je uničil štiri vrvi, katere je sovražnik napravil čez reko.

SPREMENBE V ANGLESKEM MORNA, RISKEM POVELJSTVU.

London, 27. decembra. (Kor. urad.) Podadmiral sir Rosslyn Wemyss je bil imenovan za prvega pomorskega lorda kot naslednik siru Johnu Jellicoe, kateremu je kralj v priznanje zaslug podelil naslov perra.

NOV MILIJON ANGLESKIH VOJAKOV.

Basel, 28. decembra. Angleški kabinet je pritril novi postaviti armade enega milijona mož, kakor je to predlagal vojni urad. Brambna dolžnost bo razširjena za 2 letnika ter bo tekom enega meseca vpo, klicanih 280.000 oproščenih.

ANGLEŠKI LETALSKI NAPAD NA MANNHEIM.

Mannheim, 28. decembra. Angleški letalci so na božični večer obložihi odprto mesto Mannheim z bombami. Vojaške škode ni bilo nlohene. Dve osebi ste bili ubiti, 10 do 12 ranjenih, a noben vojak, naš na francoski vojni vjetniki. Eno letalo je bilo na Pfälškem prisiljeno pristati. Posadka je bila vjeta.

Vojna na morju.

Lugano, 27. decembra. Kakor poroča Agencija Americana, so videli v bližini brazilske obale nek sovražni podmorski čoln.

Izmena vojnih vjetnikov.

Haag, 28. decembra. V seji ententalnih veleposlanikov je bilo sklenjeno atortit enerģične korake proti povratku vojnih vjetnikov v Nemčijo za slučaj ruskega separatnega mira.

JAPONSKA PRED NOVO ODLOČITVJO.

Amsterdam, 27. decembra. Po »Alb Handelsblad«, poroča »Daily Chronicle« iz Osahe: 22. t. m. jutraj je sprejel cesar ministrskega predsednika in tri Genesclane. Temu pogovoru prisojajo veliko važnost, ker prevladuje mnenje, da se je treba o stališču Japonske proti Rusiji v slučaju posebnega mira, posvetovati.

Z Goriškega.

26. decembra.

Na soboto 22. t. m. je bil sklical naš gospod deželni glavar dr. Al. Faidutti župane goriškega okrajnega glavarstva na sestanek in sicer »na c. kr. okrajno glavarstvo goriško«. Zakaj, ne ve nihče, kajti iz vabila to ni bilo razvidno in tudi se ni moglo presoditi, ali bo sestanek v Gorici ali v Ajdovščini, kajti sedež okr. glavarstva goriškega je še vedno v Ajdovščini, uraduje pa deloma tudi v Gorici, in radi tega je slo par županov v Ajdovščino, nekaj v Gorico. Tudi ne vedo župani, zakaj je bil sklican sestanek tik pred prazniki in je bil naznanjen že za par dni, ko pa župani, bivajoči na Kranjskem, sedaj tako težko dobivajo potne listine iz Trsta in torej ne morejo na kako vabilo takoj drugi dan na Goriško. Tudi ne vedo, zakaj niso bili povabljeni na ta sestanek istotako župani sežanskega in tolminskega glavarstva in zakaj ne tudi namestnik, oziroma referent iz Trsta in naši poslanci? Namreč več županov je že meseca novembra naprosilo deželni odbor, naj v svrhu obnove Goriške skliče sestanek občinskih zastopnikov, na katerem naj bi bilo zastopano tudi ministrstvo in namestništvo. Prišli bi tudi poslanci. Na takem sestanku se je imel napraviti preudaren načrt za obnovo Goriške in sicer tak, da bi ga mogel vsak Goričan spoznati za pravega in bi mogel služiti za podlago obnove, kakor si jo mi želimo. Omenjeni dan še pred 3. uro se zbirajo župani pred poslopjem goriškega okr. glavarstva in na Travniku v Gorici. Kmalu na to se jim je sporočilo, da gospod deželni glavar pride ob 4. uri. Točno ob 4. uri pa str prišla okrajni glavar baron Baum in setveni častnik nadporočnik baron Teuffenbach (goriški domačin, veleposesnik, bivši okrajni komisar). Baron Baum povabi doše občinske zastopnike v sobo, kjer so se pričeli razgovarjati o položaju. Trajalo je to pogovarjanje celo uro. Ura je bila pet ali gospoda sklicatelja dr. Faidutti se vedno ni od nikoder. Reklo se je županom, da je najbrže vlak zamudil. Nekateri župani, nevolni seveda, so hoteli oditi. Ko to vidi baron Teuffenbach, jih povabi v posvetovalno sobo, kjer jim poda poročilo o korakih, katere je napravil pri armadnem vodstvu v svrhu priprav za obdelovanje polja in vinogradov. Iz podanega poročila se je razvidelo, da je gospod baron temeljito poučen o naših razmerah in da uvažuje nasvete županov, ki so v vednem stiku z njim. Gospod deželni poslanec in ajdovski župan Kovač se je zahvalil gosp. baronu za njegov trud in njegovo skrb za obnavljanje naše dežele. Nato vpraša barona Teuffenbacha župan iz Renč Stepančič, ali je njemu znano, zakaj je deželni glavar sklical ta sestanek? Gospod baron je odgovoril, da najbrže radi vdanostne izjave in pogovora o razmerah. Gospod župan je na to izjavil: Žalost objame vsakega Goričana, kadar razmišlja o povratku na dom in o obnovi Goriške. In kako tudi ne. Čez par dni bo dva meseca, odkar so Italijani zbežali iz Goriške, ali v vsem tem času se ni prav nič naredilo. Prve dni novembra nam je bilo pričelo orati in sejati. Pa bi se tudi bilo pričelo, ako bi imela za-

Ali kakor vidite, stvar se vleče vedno po starem sistemu: komisije, okrožnice, obljube, to je obnavljanje Goriške. Vse, kar se smuje za obnovo, se dela preko naših glav. In snujoči taki, ki še od daleč ne poznajo naše Goriške, naših razmer, našega gorja. V nebo vpijejo bo to, ako se pri obnovi dežele ne bo vpošteval glas trepih Goričanov. Vsak načrt bo napačen, ako ne bo sestavljen sporazumno z ljudsko voljo in na njeni podlagi. Če smo lastniki opustošene grude, imamo pač tudi pravico zahtevati to, kar nam pritiče. Pri nas trka spomlad na duri. Se en mesec in zime bo konec. Polja in vinogradi so nedotaknjeni. Ako bi imeli v rokah tozadevno nalogo domači činitelji, bi bilo do danes polj preoranih najmanj tretjina. Ako pa se stvar zavleče še za en mesec, ni pričakovati prihodnje letine. Iz nekega tabornika sem dobil pismo, da vlada pred marcem ne misli na povratek begunccev, češ, da pred marcem itak ne more nihče delati. Ta gospoda najbrže misli, da je Goriška v Sibiriji. Nasprotno pa ho meseca maja in junija prebivalstvo po večjih mestih povpraševalo po goriški zelnjavi in krompirju itd. Seveda tega ne bo in mi Goričani bomo najbrže za jedno posvoko bogatejši, poročajo nam: Goričani so lenuhi. In najhujše bodo pri tem trpeli ljudski zastopniki, v prvi vrsti župani. Že danes se enemu ali drugemu očita, da nič ne skrbi in se za ljudstvo ne zmeni, to pa očitno radi tega, ker ljudje ne vedo, kje je glavni krivec. Želja vseh nas je ta, da naj se Goriška obnavlja v pravičnem duhu in pove naj se nam, pri čem da smo. Po tem razgovoru se je spisal tudi zapisnik, ki baže vsebuje vprašanja, zakaj se gospod deželni glavar kot sklicatelj ni udeležil tega sestanka. — Sestanek se je vršil 22. Faidutti je govoril »L' Eco« z dne 26. t. m. prinaša iz Gorice 24. t. m. opis, ki pravi, da se je tiste dni mudil tam deželni glavar in se bavil s tekočimi zadevami. Komentara ne pišemo.

Obnove Goriške.

Ozek goriški bojni odsek. Na njem pa čvrsti, zavedni možje, preveti ene misli, enega duha. Boriti se moramo, braniti, odbijati, ustvariti si varna kritja, ob katerih se razbije sovražna naskakujoča sila. Misli smo, da se bo lepo mirno, brez ovir in zased moglo vršiti goriško obnovitelno delo. Varali smo se. Zato pa smo sedaj bojovniki, ki se zbiramo in posvetujemo ter si pripravljamo sredstva, s katerimi si hočemo obdržati svojo goriško zemljo in na njej zgraditi novo Goriško. Razgovora, na kateri je povabil državni poslanec gosp. Josip Fon goriške poslance in župane, se je udeležilo lepo število veljavnih mož vseh treh okrajnih glavarstev. Izmed deželnih poslancev so došli: podglavar dr. Alojzij Franko, Matija Rutar, dr. Karol Podgornik, Fran Gorjup in Fran Mikuz. Zborovanje, ki se je vršilo v četrti v posvetovalnici tukajšnje Zadrzne zveze, je bilo prav živahno. Zunaj je bil mraz, notri so bila topla srca, vsa razgreta za obnovo Goriške. Megla je zasirala okna ali v sredo med naše pritohbe in trdne sklepe, da bo Goriška edino naša, za kar so postavljeni trdni temelji, si je priborilo tam od juga pot solnce s svojimi žarki in obsijalo goriške zborovalce, napovedujoč jim vzpodbujevalno srečnejše čase v goriški deželi. Razgovor se je vršil tako - le:

Poslanec Fon pozdravi navzoče in predlaga za predsednika razgovora deželnega podglavarja dr. Frankota. Dr. Franko prevzame predsedstvo, pozdravi državnega poslance Fona, zahvaljuje se mu za trud in skrb, katero je pokazal dole za begunce in vrnitev v domovino.

Poslanec Fon poroča med drugim: Državni zbor se peča z dvema točkama obnove Goriške. Vzpostavljeno odsek ima nalogo, proučiti vprašanje glede vrnitve begunccev in obnove poškodovanih krajev. Gre za obnovo v ožjem in širšem smislu, kateri sledni obsega vrnitev vojne škode. Obnove se mora izvršiti na vsak način na državne stroške. Za Galicijo je izdala država 300 milijonov. Povrnitev vojnih škod je druga točka. Dostel ni bilo še take vojne kakor je sedanja in nobena država se ni imela še baviti s tako obsežnimi vojnimi vprašanji. Pruska vlada je popravila z eno milijardo mark vso škodo, katero so bili napravili Rusi v vzhodni Prusiji. Slo je gladko. Ali pri nas je stvar drugačna. Časih nam stavlja Prusijo za vzor. Časih pa, kadar Nemcem ka'a stvar ne dopade, pa se kdo skliče na Nemčijo, pravilo, da pri nas so vendar drugačne razmere. Naša vlada se je zanašala na to, da se bo smatrala povrnitev škode za skupno stvar z Ogrsko, toda ogrski parlament in ogrska delegacija sta povedala, da povrnitve vojne škode ne smatrate za skupno stvar, ampak za stvar vsake noličice posebej. Zato na bi se zakonskega načrta ne moglo predložiti, dokler se ne dožene kvotnega vprašanja. V odseku se je ustanovil pododsek, poročevalec je nemški poslanec dr. Waldner, sonoročevalec Poljak Löwenstein. Tekom februarja bo predložen načrt državnemu zboru, ker je vzpostavljeno odsek sklenil, da ne more čakati na Ogrce. Vlada je izjavila, da bo postopala pri obnovi na Goriškem kakor v Galiciji. Izdala je temeljna navodila in štati za obnovo vrede. Obnove se bo vršila pod vodstvom ministrstva za javna dela potom političnih oblasti v Primorju. Ustanove se razni oddelki, katerim se poleg političnih in deželnih uradnikov lahko pritegnejo drugi izvedenci, tehniki itd. Ustanovi se tudi svetov pri namestnik, podpredsednik deželni glavar. V svetovni so: 2 člana deželnega odbora, deželni t. m. kmet, uradnik, zastopnik trgovsko - obrtniške zbornice, zveze industrijalcev, kmetijskih društev itd. In osebe, ki jih imenuje namestnik. Preračunati se da, da bi bilo v svetovni 10 članov, in Nemcem in 10 članov Slovencev ali lahko še nekoliko več.

Poslanec Fon poroča med drugim: Vse o nas se vrši brez nas. To je glavna nota vse akcije. Treba pozornosti. Tako postopanje ne spada več v našo dobo. Narod je poklican za delovanje sam. Ako homo čakati dela uradnih potov, homo lahko čakati dolgo časa in pričakati morda kaj takega, česar ne želimo. Potrebna je organizacija nizdol. V vsaki občini treba ustanoviti pododbor, župan ne zmora vsega. Ako se delo na občinah razdeli, se bo morlo uspešneje vršiti skupno delo in zastopniki koristiti beguncem. Na Dunaju je zavalil z deželnim glavarjem, da bi se deželni odbor preselil v Gorico. To bi bilo čezlito, da bi bil deželni odbor blizu. Oprostili naj bi se posestniki od 36. leta naprej. Župani naj sestavijo lojalno evi-

Politični oblasti prve instance je poverjeno izvrševanje vsega tega dela. Dela je ogromno in prizadetim gotovo tuje. Minister Homann mu je na tozadevni pomislek rekel, da s popravno ne bo imela opraviti politična oblast, ampak inženirji. Ustanovili se je voljokredni zavod s obširnimi delokrogom. Zavod bo dajal na posodo denar proti nizkim obrestim. Zavod bi bil moral priti v Gorico, ali prišel je v Celovec, kjer hoče delovati s pomočjo bank in zavarovalnih društev. Vlada da enkrat 30 milijonov kron po 3 odstotke. Zavod bo imel 3 ravnatelje. Dežele dajo zastopnike: Dalmacija 2, Istra 2, Trst 2, Goriška 2, Kranjska 2, Koroška 2, Tirolska 3. Po narodnosti utegne biti 7 Slovanov proti 8 Italijanom in Nemcem. Zavod se more iz Celovca premestiti kam drugam. Celovec za nas ni nikak središče. Kljub uporu in naspetu, naj se Tirolska izloči iz da nam za jug posebej kreditni zavod, je bila razglašena ustanovitev zavoda po želji vlade. Na Dunaju se je ustanovil osrednji odbor za vrnitev beguncev in obnovo Primorja, ki ima mnogo dela in nadomešča poslance, ki so preobloženi z drugim poslom. Kar se tiče vrnitve domov, je stvar lahka. Toda je vojaška oblast more reči, ali je mogoča vrnitev. Stvar treba presojati s strateškega stališča. Dokler pa se ni izrekel prehranjevalni urad za aprovizacijo, ni mogoča vrnitev. Vojaštvu pa ni treba stvari o vrnitvi tako strogo presojati. Omenja še obnovitelni načrt goriškega kmetijskega društva, ki je tak, da se morajo njegove zahteve vse izpolniti.

Predsednik podglavar dr. Franko se zahvali poročevalcu, rekoč, da je zanimivo, kar nam je povedal gospod poslanec, deloma je zalostno. Vlada se premalo, oziroma prav nič ne briga. Zaujamu pa Jugoslovanskemu klubu in osrednjemu odboru na Dunaju in prosimo poslance, da bodo drežali in drežali in ne bodo dali poprej miru, dokler ne dosežemo, kar nam pritiče. Ako bi bili prebivalci Nemci na Goriškem, bi se že pridno delalo, tako pa se ne. Seveda, neki organ mora biti tu, ki vzame stvar v roke, ali same komisije nam ne bodo pomagale. Tačas bi bili vjetniki lahko že mnogo storili in preorali zemljišče v okolici. Trte poginole, ako tudi letos ne bodo obrezane. Ako pa trte poginole, bo dežela končana kdo ve za koliko let. Ako se obreže, se še da rešiti tretjina. To bi se bilo lahko že v novembru zgodilo. Do konca februarja pa se to mora zgoditi in zemlja izčistiti. Načrti pravzaprav še vedno niso izgotovljeni, dasi je stvar enostavna. Obnova se da izvesti na ta način: v vsako občino naj se pošlje kakih 20-30 umnih kmetovalcev, ako jih ni doma, naj se oprostijo vojaščine. Ako ni za vse stanovanji, bodo služile barake. Vlada ima preskrbeti aprovizacijo, živino in orodje. Pritegnejo naj se za kmet-sko delo vojni vjetniki. Pod nadzorstvom in vodstvom umnih kmetovalcev se da tako izvršiti uspešno delo. Obenem bi se popravljale hiše. Z našimi ljudmi ven iz barak! Ako homo čakali, da nam pozidajo, lahko ostanemo še 20 let v taboriščih. Dobre volje pa ni pri vladi. Naše ljudstvo je več trpelo kakor vsako drugo v menarhiji. 99 odstotkov jih je odšlo k vojakom, gospodarsko smo končani. Imamo polno pritožeb. Begunske podpore se ne izplačujejo redno, prošnje družin vpo-klicence pri ljubljanski vladi še vedno niso rešene, velikanske so sedaj težave za potovanje na Goriško. To slednje je nezno za župane, občinske tajnike, poslance. Treba je čakati iz Trsta 3-4 tedne potrebne listine, opravilo je nujno, pa se ne more dol. Na Goriškem vlada anarhija. Poim lastniške pravice je izginili. Ne le vojaštvo, ampak tudi civilno prebivalstvo vzame, kar dobi. Lahki so imeli po kavernah pohištvo iz mesta in okolice, ali vse je izginilo. Po material za popravilo Gorice hodilo sedaj v okolico, korpa na primer jim dobro služijo. Popravljajo in raznašajo opravdo, da je vse zmešano. Kar ni odnešeno, je pa zmešano. V Podsobotini je našel eno svojo banjo in mizo. (Župan podgorski Klančič: Jaz sem našel dva svoja soda Podturnom v Gorici.) Brici so doma, ali aprovizacije nimajo nobene in nikamor se ne smejo gani. Tako kakor za Brice je tudi za Kanaice, okrajni glavar baron Baum pa pravi: nimam, nimam, nimam. Begunski otročiji so bosi in nagl, podpore se ne izplačujejo, mož je v vojni. Čudno, da še toliko naših ljudi živi. Posredovalnica se je trudila, da bi dobila v roke razdeljevanje podor in obleke, ali grof Attems je rekel: Ne! Moramo misliti dalje na svoje šole, na duševno stran ljudstva. Otroci so zanemarjeni. Potrebujemo rednih šolskih razmer. Učitelje treba oprostiti vojaške službe. Nadale omenja poslanec, da se je vršil baje v Gorici nekaj sestankov, na katerem je bil tudi zastopnik ljubljanske obrti, baje inženir Remec, ki da je rekel, da bo k obnovi Goriške pomagala tudi Kranjska, ali da so se župani izrazili, da Kranjcev ne marajo. Tako se govori po Ljubljani. Treba polasnati, da je bil shod županov v Gorici dne 22. decembra (Giel dopis z Goriškega), na katerem pa inženir Remca ni bilo. Ker nimajo goriški begunci posebnih pritožb proti kranjskemu bratskemu ljudstvu, izjavljajo navzoči svojo hvaležnost za izkazane jim do-brote na Kranjskem in nihče g. županov nima nič proti kranjskemu ljudstvu. Baje se je vršil v Trstu te dni uradni sestanek, na katerem se je s'lenilo, da se imajo vrniti begunci takoj v Dornberg, Prvačina, Rihemberg, Sempas, Ozeljan in Vogrsko.

Poslanec Fon poroča med drugim: Vse o nas se vrši brez nas. To je glavna nota vse akcije. Treba pozornosti. Tako postopanje ne spada več v našo dobo. Narod je poklican za delovanje sam. Ako homo čakati dela uradnih potov, homo lahko čakati dolgo časa in pričakati morda kaj takega, česar ne želimo. Potrebna je organizacija nizdol. V vsaki občini treba ustanoviti pododbor, župan ne zmora vsega. Ako se delo na občinah razdeli, se bo morlo uspešneje vršiti skupno delo in zastopniki koristiti beguncem. Na Dunaju je zavalil z deželnim glavarjem, da bi se deželni odbor preselil v Gorico. To bi bilo čezlito, da bi bil deželni odbor blizu. Oprostili naj bi se posestniki od 36. leta naprej. Župani naj sestavijo lojalno evi-

Poslanec Fon poroča med drugim: Vse o nas se vrši brez nas. To je glavna nota vse akcije. Treba pozornosti. Tako postopanje ne spada več v našo dobo. Narod je poklican za delovanje sam. Ako homo čakati dela uradnih potov, homo lahko čakati dolgo časa in pričakati morda kaj takega, česar ne želimo. Potrebna je organizacija nizdol. V vsaki občini treba ustanoviti pododbor, župan ne zmora vsega. Ako se delo na občinah razdeli, se bo morlo uspešneje vršiti skupno delo in zastopniki koristiti beguncem. Na Dunaju je zavalil z deželnim glavarjem, da bi se deželni odbor preselil v Gorico. To bi bilo čezlito, da bi bil deželni odbor blizu. Oprostili naj bi se posestniki od 36. leta naprej. Župani naj sestavijo lojalno evi-

Poslanec Fon poroča med drugim: Vse o nas se vrši brez nas. To je glavna nota vse akcije. Treba pozornosti. Tako postopanje ne spada več v našo dobo. Narod je poklican za delovanje sam. Ako homo čakati dela uradnih potov, homo lahko čakati dolgo časa in pričakati morda kaj takega, česar ne želimo. Potrebna je organizacija nizdol. V vsaki občini treba ustanoviti pododbor, župan ne zmora vsega. Ako se delo na občinah razdeli, se bo morlo uspešneje vršiti skupno delo in zastopniki koristiti beguncem. Na Dunaju je zavalil z deželnim glavarjem, da bi se deželni odbor preselil v Gorico. To bi bilo čezlito, da bi bil deželni odbor blizu. Oprostili naj bi se posestniki od 36. leta naprej. Župani naj sestavijo lojalno evi-

Poslanec Fon poroča med drugim: Vse o nas se vrši brez nas. To je glavna nota vse akcije. Treba pozornosti. Tako postopanje ne spada več v našo dobo. Narod je poklican za delovanje sam. Ako homo čakati dela uradnih potov, homo lahko čakati dolgo časa in pričakati morda kaj takega, česar ne želimo. Potrebna je organizacija nizdol. V vsaki občini treba ustanoviti pododbor, župan ne zmora vsega. Ako se delo na občinah razdeli, se bo morlo uspešneje vršiti skupno delo in zastopniki koristiti beguncem. Na Dunaju je zavalil z deželnim glavarjem, da bi se deželni odbor preselil v Gorico. To bi bilo čezlito, da bi bil deželni odbor blizu. Oprostili naj bi se posestniki od 36. leta naprej. Župani naj sestavijo lojalno evi-

Poslanec Fon poroča med drugim: Vse o nas se vrši brez nas. To je glavna nota vse akcije. Treba pozornosti. Tako postopanje ne spada več v našo dobo. Narod je poklican za delovanje sam. Ako homo čakati dela uradnih potov, homo lahko čakati dolgo časa in pričakati morda kaj takega, česar ne želimo. Potrebna je organizacija nizdol. V vsaki občini treba ustanoviti pododbor, župan ne zmora vsega. Ako se delo na občinah razdeli, se bo morlo uspešneje vršiti skupno delo in zastopniki koristiti beguncem. Na Dunaju je zavalil z deželnim glavarjem, da bi se deželni odbor preselil v Gorico. To bi bilo čezlito, da bi bil deželni odbor blizu. Oprostili naj bi se posestniki od 36. leta naprej. Župani naj sestavijo lojalno evi-

Poslanec Fon poroča med drugim: Vse o nas se vrši brez nas. To je glavna nota vse akcije. Treba pozornosti. Tako postopanje ne spada več v našo dobo. Narod je poklican za delovanje sam. Ako homo čakati dela uradnih potov, homo lahko čakati dolgo časa in pričakati morda kaj takega, česar ne želimo. Potrebna je organizacija nizdol. V vsaki občini treba ustanoviti pododbor, župan ne zmora vsega. Ako se delo na občinah razdeli, se bo morlo uspešneje vršiti skupno delo in zastopniki koristiti beguncem. Na Dunaju je zavalil z deželnim glavarjem, da bi se deželni odbor preselil v Gorico. To bi bilo čezlito, da bi bil deželni odbor blizu. Oprostili naj bi se posestniki od 36. leta naprej. Župani naj sestavijo lojalno evi-

denco. Za obnovo treba porabiti vjetnike. V Furlaniji se morejo delati ali radi tega se ne sme naš del zanemarjati. Za sporne reči zasebnopravnega značaja treba primerne pravne podlage. Nam gre za to, da postavimo vse v lepši stan. Nespa-metno bi bilo, ako bi pri tem ne upoštevali v polni meri moderne tehnike. Stabvni red je pripravljen za razpravo. Deželni zbor bi ga moral sprejeti. Za obnovo treba zakonite podlage. Zato pa treba sklicati deželni zbor. Pri vsem svojem delu ne smemo biti malenkostni in skupnega cilja ne smemo prezreti.

Poslanec Mikuz iz Svete Lucije pri-poroča gosp. državnemu poslancu Fonu pomoč tolmarskim živinorejcem. Nujno potrebo je 20 vagonov sena.

Poslanec Rutar se dotika izplačevanja podpore v Ljubljani in omenja, da je bil inženir Remec res v Gorici. Morda ga je kaka nepoklicana oseba nagovorila in provzročila nevspešne reči, katere bi uteg-nili v Ljubljani verjeti. V Gorici je videl Negoričane, ljudi, ki so se priključili po poljih v mesto. Župan iz Grgarja priporoča ureditve hudebnikov, drugače postane Grgar jezero. Župan Stepančič vpraša, kako je s podporo beguncem na Ogrskem? Katere občine spadajo pravzaprav pod vojno dajatev? Sedaj se trga še vse ono, kar je ostalo. Tako se obnavlja Goriška. Župan priporoča eno skupno pisar-njo za vsa županstva. Župan Savnik govori nato o cenitvi škod in drugih obnoviteljnih potrebah.

Poslanec Fon naznanja, da je spre-jel razne pritožbe in predloge ter bo skušal odopniti in ustreči ter doseči, kar potrebujemo za obnovo Goriške. Pravi, da vlada na Dunaju kaže dobro voljo in isto-tako tržaško namestništvo, polasnjuje raz-ne stvari, pove županu Savniku, da so bili njegovi nasveti vsi sprejeti v načrt, ki ga je sestavil vzpostavljeno odsek v parla-mentu, glede podpore beguncem na Ogr-skem je bo mogoče po novem zakonu iz-plačevati, dostel je Ogrska plačevala pod-poro Galicijcem, pa s'amo Židom, itd.

Razgovor je bil zaključen, ko je bila sprejeta nastopna

resolucija:

Navzoči deželni poslanci, župani, pod-župani, občinski tajniki in posestniki goriški se zahvaljujejo gosp. državnemu poslancu Fonu za poročilo, izrekajo Jugo-slovanskemu klubu svoje polno zaupanje in pozdravljajo ustanovitev osrednjega od-bora za obnovo Goriške na Dunaju. Poziv-ljajo visoko c. kr. vlado, da nemudoma pri-čne z obnovitelnim delom, da upošteva pri obnoviteljih komisijah slovensko dvetret-jinsko večino deželnega prebivalstva; da ukaže podrejenim uradom točno in vestno izplačevanje begunskih in vojaških podpor, kakor tudi razdelitev obleke in obutve; da izboljša položaj naših begunccev po tabori-ščih; da doseže od c. kr. armadnega vod-stva deželnim poslancem, županom, pod-županom in občinskim tajnikom olajšave za potovanje na Goriško; da poskrbi za vojaš-ko oprestitve naših županov, gospodarjev, obrtnikov in učiteljev in da sploh s hitro pomočjo v dejanju pokaže skrb za naše ljudstvo, ki se je od njega zahtevalo toliko krvnih in gospodarskih žrtve, kakor od no-benega drugega.

Mariborsko pismo.

(Od našega poročevalca.)

V Mariboru, 27. decembra.

Le tako naprej! Če zapoje slo-venska družba samo »Lepa naša domov-ina«, je drugi dan vse mesto tega dogodka polno

večina obrtnikov, ki so si ta, po dveh letih, ustanovili skrobo brez izjeme svoje trdnosti, mestu gotovo ne v kvar. In tako se je ravnalo s njimi sicer, pri razdeljevanju podpor, sivega tuda, to vedo najbolje, ki ljudje sami. Nemška mestna gospoda in e. kr. državni uradi so tepli dve in pol leti s neumljeno krutostjo enega kot drugega najbolj po slovenske begunce. Zlasti ti jim bodo obratili, čim se povrne nazaj na Primorsko in Gorisko, svoj spomin: spomin na najhujše trpinke in mučnice, ki so kdaj divjali nad njimi.

Premalo narodne zavednosti. Od raznih strani po deželi se nam pri tožljivi slovenski odličnosti vseh stanov, da vlada vse preveč mrtvila med nami. Po seboj se čudijo marsikateri, da je pri nas ob narodni moči še vse premalo korporacij, ki bi se bile iskale za majniško deklaracijo. To je res in tudi nam se čudno zdi, da še vedno pogrešamo marsikoga, o kojem smo ravno v tem oziru pričakovali, da se kot prvi odzove in stori svojo dolžnost. Krivda pa ni vedno le na enem ali drugem med posebniki, krivda je tudi — mnogo bolj — na našem narodnem strankarskem življenju, ki je malone popolnoma zapalo. Gotovo je res, da sedaj ni čas primeren za strankarsko strast ali razdvajanje, mislimo pa, da bi bila dolžnost vsake stranke — vsaj njenih vodstev in pokrajinskih pododborov — da stori svojo dolžnost. S. L. S. bode menda imela v bližnjih časih svoje shode in svoja zborovanja, a po večini, ni menda samo na dolgem delu Slov. Stajarskega, N. S. je imela na letoletni seštevki svojih skupnikov po več krajih. Vse to se nam sdi premalo. Res je, da je cela dolga vrsta naših slovenskih občinskih zastopstev razpuščenih, ker so možje svetovalci pri volkah; res pa je tudi, da je povsod njih gotovo še nekaj ostalo, ki bi se morali po, brigati za tako varno narodno stvar in ki bi to storili bili tudi popolnoma v stanu. Pa tudi sicer nam treba v obsejnih krajih začeti dramiti; čas je, da pričnemo po možnosti tudi s splošnim delom. Ko, der je dobre volje, tam tudi ne bode majna, kako delati. Gospodarske težave so danes povsod zelo velike in ovirajo eno kot drugo, a nekaj časa se vedno najde tudi kljub vsemu. Če namo, da bomo prišli iz dramanja v spanje, moramo skrbeti vsaj za to, da naše vrste vsaj v toliko opet sberemo in uredimo ter jim določimo novo delovno, nje, da bomo mogli kdaj pozneje priti s takojšnjim delom. Glede na deklaracijo in izjavo za njo, smo menja, da bi se to dalo tudi tam izvesti, koder so občini za, stopi mešani, s posebnim poudarkom, da so slovenski občinski zastopniki za njo. Povsod pa imamo svoja narodna društva, imamo svoje posestne denarne zavode in druge zadrge ter organizacije, in vse te, vsi ti bi mogli v tem smislu delovati. Da, iz vrst teh, bi se moglo pač tudi zbrati vrste narodnih delavcev, ki jih sedaj tako puno potrebujemo. Ker se vedno bolj bliža čas letnih zaključkov in občinskih zborov, pričakujemo, da bomo tozadevno še marsikaj svedeli. V ostalem pa ima ravno pri teh prilikah vsakdo uvidoma omenjenih najlepšo priložnost, da sestavi svoje moči v to, da se oglašajo s svojimi željami; vsak, do bode s tem storil del narodne dolžnosti. Središčem našega narodnega in političnega dela bodi vse to v glasnem memento: Za dolo je skrajni čas!

Na božič. Četrta volja božič je za nami in menda je tega dejstva vsakdo vesel. Bolj kot drugače, je ravno za praznike vsakdo čutil težko pest volje in zahrupnel po njenem koncu. Tu in tam ni bilo po, manjkajanja in morda vsega še dovolj, a ti, soči so pogrešali tudi najpotrebnejšega. Zunanji sili in v bivalistični sili, zunaj nekaj nepriljetnega in v bivalistični sili. Od kod naj pride potni veselje, zadovoljnost? Nikdar poprej se nista boda in obilnost menda tako ostro dali ločiti eden od drugega kot v teh prilikah: tu ljudje — in to je bila velika večina — brez vsega, tam obilnost, celo preobilnost. Malo jih je bilo, ki si v teh prilikah ne bi bili želeli in vse duše, da se reši svet sedanjega morenja.

Politične vesti.

== Novo ministristvo za socialno skrbstvo bo štelo pet odelkov: 1.) za otroško varstvo in mladinsko skrbstvo; 2.) skrbstvo za invalide; 3.) socialno varovanje; 4.) socialna politika; 5.) stanovanjske zadeve. Za načelnike vseh petih odelkov so imenovani sami tri d. Nemci.

== Narodni svet. Kakor poroča »Slovenec«, je sklenil izvrševalni odbor V. L. S., da stopi v dogovor s vsemi strankami, ki stoje na stališču jugoslovanske deklaracije glede osnivanja narodnega sveta.

== Novi izvrševalni odbor Vse-slovenske Ljudske Stranke je bil izvoljen na občnem zboru V. L. S. 27. decembra takole: za načelnika državni in deželni poslanec dr. Anton Korošec, za člana: s Kranjskega: prelat Andrej Kalan, posestnik Ivan Brodar iz Hrastja pri Kranju, urednik »Naše Moč«: Mihael Mosker, svetnik kranjske trgovske in obrtne zbornice Jernej Lohar, profesor Bogunil Remec iz Ljubljane; iz Stajarske: profesor dr. Hohnjec, državni in deželni poslanec Fr. Pišek; iz Goriske: državni in deželni poslanec dr. Gregorčič, državni in deželni poslanec Fon, primarji dr. Anton Breclj; s Koroške: državni in deželni poslanec Grafenauer, urednik »Mira«: Smodej; iz Tista: kaplan Anton Čok. Po občnem zboru je imel centralni izvrševalni odbor takoj sejo, kjer se je takole konstituiral: predsednik dr. A. Korošec, podpredsednika: vitez Pogačnik, Josip Fon; tajnik Bog. Remec. — Mi ne moremo zatrepi principijelne opazke, ki jo zapišemo sine ira et studio. Zdi se nam namreč, da bi bolje odgovarjalo poziciji, ki jo danes zavzema poslanec Korošec, ako bi se ne dal izvoliti kot strankarski funkcionar. Dr. Korošec je danes načelnik Jugoslovanskega kluba ter uživa kot tak splošno zaupanje. On je voditelj naše vsenarodne delegacije in bi ne smel biti istočasno voditelj nobene stranke. Načelnik Jugoslovanskega kluba naj bi bil naš skupni politični gogla-

var, kar je težko, če hoče biti istočasno poglavar stranke in naj si bo ta stranka še tako vnetja za složno narodno delovanje in za politiko Jugoslovanskega kluba. To so, kakor rečeno, principi-jelni pomisleki, ki nimajo nikake osti proti dr. Korošcu, kateremu zaupamo, da bo vodil našo politiko brez ozira na posebne strankarske interese.

== Jugoslovanska socialna demokracija in narodno vprašanje. Na strankinem zboru jugoslov. soc. dem. stranke 25. in 26. decembra v Ljubljani so bile m. dr. sprejete sledeče resolucije: Jugoslovanska soc. demokratična stranka zahteva za Avstrijo - Ogrsko polno demokratizacijo vse javne uprave in vseh javnih skupščin. V to svrhu je osnovati popolnoma svobodno samoupravo občine in okrožja z odstranitvijo vseh političnih finančnih in drugih lokalnih okrajnih in deželnih oblastev in odstranitvijo kronovin in deželnih zborov in enakih ustanov, potem občine, enake, tajne, preporcionalne volilne pravice vsakega doraslega državljanca, ne glede na posest, stan in spol; zahteva združitev vseh enonarodnih občin in okrožij v enonarodno politično zvezo kot nepretrgano gospodarsko, prometno in upravno celoto s polno pravico samoodločevanja v vseh kulturnih, gospodarskih, socialnih in upravnih zadevah; zahteva združbo teh samoupravnih narodno - gospodarskih enot v federativno, adrijsko - donavsko - sudetsko državno zvezo kot prirodno prometno - gospodarsko narodnostno in politično - državno celoto, s polno pravico samoodločevanja na zunan in na notranji združenosti narodnosti ter z odpravo tajne diplomacije. Stoji na resoluciji od novembra 1909 jugoslovanske konference ter izreka vnovič kot cilj: jugoslovanske socialdemokratske stranke ustanovitev samoupravne kulturne, gospodarske in politične celote vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov na sklenjenem gospodarskem prometnem ozemlju. (Konfiscirano.) Pozdravlja pa vsako resno delo in stremiljenje za uresničenje tega cilja. Uvideva edino pot v dosego tega cilja v demokratizaciji vse občinske, okrajne in državne uprave, 2. v vzpostavitvi internacionalno združene proletarijata avstro-ogrske državne skupine ne glede na narodnost in deželo po načelu polnega samoodločevanja posameznih narodnih skupin. Glede deklaracije jugoslovanskih poslancev v državnem zboru z dne 30. maja izjavlja zbor, da jo pozdravlja kot prvi edino in politični izraz združenih meščanov in kmetov za važno politično idejo, katero je razredno organizovano delavstvo že leta 1909. ob pravem času na pravem mestu ter v pravi obliki izreklo ob polni indiferentnosti vse jugoslovanske javnosti. — Tako resolucije, ki so več kot nejasne. Slovenski socialni demokrati so sprejeli Rennerjev program, ki je v nasprotju s bistvom naše deklaracije. Renner hoče organizirati narodno avtonomijo po enonarodnih občinah in okrožjih, katerih združenje v enonarodno politično zvezo zahtevajo čisto po Rennerju tudi naši socialni demokrati. Vprašanje tkzv. mešanih okrajev pušča soc. dem. resolucija popolnoma v nemar. Komu naj pripadejo? Ali naj jih kar Nemcem izročimo? Kako bi izgledala uboga naša zemlja brez »mešanih« občin in okrajev, ki so nota bene »mešane« le umetnihi potom! Se Ljubljana bi po tem receptu ne bila v soc. demokratični enonarodni politični zvezi. Socialnodemokratična resolucija postavlja za znani »okvir« novo označbo: »federalna adrijsko - sudetska državna zveza.« Cili, ki si ga je stranka postavila glede ustanovitve »samoupravne kulturne, gospodarske in politične celote vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov na sklenjenem gospodarskem prometnem ozemlju«, je postal tembolj nejasen, ker je zmisel stavka pokvarila cenzura. Priznanja vredno je, da je strankarski zbor pozdravil deklaracijo jugoslovanskih poslancev vsaj kot »prvi enotni in politični izraz združenih meščanov in kmetov za važno idejo.« — Morda bo resolucijam sledil še komentar v »Napreju«, sicer se bojimo, da si jih ne bodo mogli razložiti niti tisti, ki so zanje glasovali.

== Revizija vojaških obsojnih obsojnih. »Wiener Ztg.« objavlja zakon o reviziji obsojnih, ki so jih izrekli vojaška sodišča na podlagi ces. naredbe z dne 25. julija in 4. novembra 1914. v poljskem ali naglosodnem postopanju. == Poslanec Breiter trpiščan. Iz Stockholma poročajo: Ruska vlada je izpustila avstrijskega poslanca Breiterja, ki so ga Rusi leta 1914. kot tala odpeljali iz Lvova. Poslanec Breiter se že nahaja na poti v Stockholm. == Nova Susteršičeva tiskarna. Kakor nam poročajo, so pogajanja med dr. Susteršičem in lastnikom Zvezne tiskarne gosp. Peskom ugodno zaključena in pogodba bo menda še danes podpisana. Gospod Pesek izroči dr. Susteršiču svojo Zvezno tiskarno, dobi pa od njega, oziroma njegovih kompanjonov Zdražno (Mitšev) tiskarno in precej veliko doplačilo. »Reinice« bo ista tiskarna.

torej v Zvezni tiskarni; Peskova podjetja pa se preselijo v Zdražno tiskarno.

== Preiskave na jugu. Z Dunaja nam poročajo: Ministrske komisije, ki so bile poslone na jug, da preiščejo postopanje oblasti proti Jugoslovanom ob začetku vojne, so deloma že dovršile svodeli: Komisije so bile poslone na izrecje delo; nadaljuje se v glavnem še v Dalmaciji. O teh komisijah smo poizvedno cesarjevo povelje. Že ta čin z najvišjega mesta bi bil moral biti odposlanec jasen opomin, naj bodo strogo objektivni. Pokazalo se bo, v koliki meri so te komisije vestno izvršile svojo dolžnost. Vsekakor je zbranega veljiko gradiva o nezakonitem spletkarskem in hudobnem preganjanju jugoslovanskih ljudi. Zelo je pri vsem tem kompromitovan nemški Volksrat in uradništvo, ki je od nega odvisno. Kompromitirane so tudi jako visoke osebe. Opozoritev, ki je došla najprej v »Slov. Narodu« in pozneje tudi v drugih listih, je zelo pripomogla, da so se naši ljudje takoj od začetka pogumno držali. Vedeli so, da so zdaj — oni tožniki in ne obdolženi, katerim bi utegnili groziti kaka nova neprilika. Zato so brez strahu, moško in samozavestno povedali na zapisnik svoje tožbe. Kakor se nam zatrijuje, so se njih tožbe točno in vestno zapisovale. Zaslusani so bili celo mnogi taki rodoljubi, ki niso bili imenovani v nobeni pritožbi, interpelaciji ali v izročnem gradivu. Oglasili so se sami pri komisiji. Radovedni smo, kaj store zdaj na merodajnem mestu s takim gradivom.

== Zagrebški pristaži dr. Stadlerjeve politike. Od frankovskih pristašev in pristašev Radičeve kmečke stranke je prejel dr. Stadler iz Zagreba zaupnico s petnajstimi podpisi: škof dr. Josip Lang, dr. Josip Volovič, dr. Josip Pazman, dr. Franjo Nagode, dr. Jos. Lončarič, dr. Mirko Marchetti, dr. Anton Sovrič, dr. Stjepan Čukac, dr. Dragotin Peček, Anton Kotlarski, Vilim Goigis, Stjepan Bičanič, dr. Milan Beluhan, Mirko Kapič, Matej Barkovič.

== Češko časopisje o ogrski volilni reformi. Češko časopisje zelo ostro kritizira ogrsko volilno reformo in konstatira, da ona še nadalje zapostavlja nemadžarske narodnosti. Praška »Union« piše: Poslanska zbornica ogrskega parlamenta šteje po sedanjem volilnem redu 413 zastopnikov za Ogrsko in Erdeljsko. Od teh bi morali Madžari imeti le 210, pa jih imajo 383. Nemci imajo mesto 52 samo 12 in to so vendar zaveznički Madžarov proti Romunom in se v Tiszinem klubu. Neodvisni Nemci v Ogrski pa nimajo zastopnika v parlamentu. Potem imajo Slovaki mesto 50 samo 2, Romuni mesto 76 samo 11 (od teh je pet Madžarov), Ukrajinci mesto 12 samo 5 (sami Madžarov), Srbi mesto 12 samo 5, tudi sami Madžarov. Da pa tudi v bodočnosti ne bo drugače, poskrbi že volilna agitacija, ki je v Ogrski popolnoma — podržavljena. »Venkov« piše, da je »na ruske mirovne pogoje najboljši odgovor ogrska volilna reforma, ki tudi za bodočnost zagotavlja Madžarom hegemonijo.

== Rusko časopisje o položaju. Taktika ententnega časopisja dela sedaj na to, da boljševike v Rusiji diskreditira pred lastno in rusko javnostjo. V tem zmislu prinaša pariška »Agence Havas« sledečo objavo: Vseled zaključka premirja v času, ko so volitve v ustavodajno skupščino dale večino Leninovim nasprotnikom, je časopisje žigosalo izdajalce, ki slabotno rusko republiko izročajo imperijalistični Nemčiji. Povedalo je, da to dejanje osvobodil avstrijsko-ogrske in nemške voje vjetnike ter omogoči prevoz čet na zapadno fronto, torej proti ruskim zaveznikom, ki so vedno spoštovali zavezniško pogodbo. Časopisje konstatira, da niso vse bojne sile sprejele premirja. Dalje opozarjajo, da se izkrca vsak dan več Amerikancev — kar veliko pomeni. Ukrep italijanske in angleške vlade, ki zbirati 1.800.000 mož, so tako odmerjeni, da daleko nadkriljujejo nove, razpoložljive enote, ki jih more Nemčija vporabiti.

== Mir in boljševiška oblast. V »N. freie Presse« piše dr. Hans Ubersberger članek, kjer se bavi z vlado boljševikov in njenimi nasprotniki. Pravi, da zdaj vladajo še boljševiki, a da je njihov položaj zelo težak. Izven drugih, številnih nasprotnikov so proti njim tudi mnogobrojne druge socialistične struje: menševiki, socialni revolucionarji, internacionalisti, marksisti. Po pregledu moči poedinih struj sklepa dr. Ubersberger: Če pade sedanja boljševiška vlada, potem ne bodo njeni nasledniki njim nasprotni bratje drugih socialističnih strank, nego meščanske stranke vseh struj, združene v taboru kadetov. V tem času so od kadetov močnejše le dve socialistični stranki, to so boljševiki in revolucionarni socialisti. In tudi ti so proti boljševikom. Z drugih strani pa javljajo, da se morejo boljševiki vzdržati le če sklenejo mir. To tolažbi njih energično delo za mir, pa makar tudi pod manj povoljnimi pogoji. In zato prihajajo iz Stockholma vesti, ki namigavajo o popuščanju boljševikov tudi v principijalnih točkah. Ubersberger zaključuje svoja razmišljanja: »Tako je vprašanje miru za nadaljni potek notranjega političnega razvoja v Rusiji še vedno odločilno.« — Narodni listi pa

pravijo med drugimi: Boljševiki so se tako razdružili z vsemi ostalimi narodnimi sloji, z meščani in socialisti, da so jim že opasnejši sovražniki kakor oni od včeraj, ki so se zdaj z njimi sestali v Brestu Litovskem. Kajti samo tako je možno razumeti strašno preganjanje v Rusiji, ki so drugače tako nerazumljiva z ozirom na ekstremno socialistično stranko. Persekucij se poslužujejo vedno le one vlade, ki čutijo, kako je njih eksistenca ogrožena. Torej le mir, mir za vsako ceno. Zastonj iščejo bralci v časopisju zanesljivih vesti, kakšno razpoloženje je v Rusiji izzvalo premirje in početek mirovnih pogajanj. Cenzura boljševiške vlade je očitno zelo stroga, da strožja nego pri nas. Toda če je zanesljiva vest, da se je zbrala v Brestu Litovsku množica boljševiških in nemških časnikov, ki se podajo od tam na informativna potovanja, Nemci v Rusijo in Rusi v Nemčijo — potem lahko upamo, da skoro preplavijo časopisje vesti in razmotrivanja o avtentičnem položaju.

== Pašič o položaju. »Messaggero« priobčuje intervju s Pašičem, v katerem izjavlja ta med drugim, da je z ozirom na Rusijo optimist. Rusija bo našla izhod iz sedanjega položaja. Ali pa bo v sedanjih vojni Rusija igrala še kako vlogo, je dvomljivo. Pašič je mnenja, da Ljening in Trocki nista nemška agenta, marveč moža s principi, katerima bi se celo posrečila notranja organizacija Rusije. Položaj Romunske je obupen, dasiravajo jo podpira Ukrajina.

== Čehi v inozemstvu. Lugano, 27. decembra. Pariški češki narodni svet je po svojem glavnem tajniku dr. J. Edvardu Benešu sporočil italijanski zbornici zahvalo za pozdrav češki na Francoskem se boreči armadi. Brzotjavka govori o trumfu nad skupnim sovražnikom.

== Generalisimus ententnih armad. »Vossische Ztg.« javlja iz Zeneve. Glasom neke vesti iz Pariza je Francoska storila vse, da premaga bojazen angleške vojne uprave glede imenovanja zavezniškega generalisima. Najbrže bo imenovan vrhovnim poveljnikom ententnih armad general Castelnau; obenem dobi naslov maršala.

== Venizelos v Rimu. Grški ministriški predsednik Venizelos je dospel iz Pariza v Rim za daljši čas.

== Latinsko - ameriška zveza. Basel, 27. decembra. Kakor poroča »Temps« iz Washingtona, opazujejo tam z največjo pozornostjo odpravljanje bivšega mehiškega finančnega ministra Cobrora v Buenos Aires, kjer se bo udeležil meseca januarja tam se vršče konferenca latinske Amerike. Mehikanski poslanik v Buenos Aires je bil na agitijskem potovanju za latinsko-ameriško zvezo proti Zedinjenim državam.

Za deklaracijo in za politiko Jugoslovanskega kluba.

Mestni občinski odbor v Kostanjevici na Dolenjskem je v seji 23. decembra 1917 soglasno sklenil: 1. Navdušno pozdravljamo jugoslovansko deklaracijo z dne 30. maja 1917 ter se ji pridružujemo v celem obsegu. 2. Jugoslovanskemu klubu v državnem zboru izražamo popolno zaupanje. Poslance v njem združen: naj v težkem boju krepi zavest, da je ljudstvo z njimi. — Izstop dr. Susteršiča iz kluba in zlobno kršenje edinstva in teh velepomembnih časih pa najodločneje obsodimo. 3. Prezviščenemu gosp. knezofskofu izrekamo neomajno vdanost ter iskreno hvaležnost za odločen nastop in za jasno besedo v svrhu edinstva naroda. 4. Hvaležno pozdravljamo človekoljubno prizadevanje papeža Benedikta in našega ljubljanskega cesarja za tako zaželeni skorajšnji mir. — Kostanjevica, dne 23. decembra 1917. — Ivan Colarič, župan.

Slovensko ženstvo za deklaracijo.

Podpisane žene in dekleta v Zeleniškimi popolnoma pritrjujemo izjavi slovenskih narodnih žen in deklet, ki izrekajo zaupnico Jugoslovanskemu klubu in nezaupnico vsem onim, ki skušajo oškodovati njegovo politiko. Sledi 292 podpisov.

Shod zaupnikov S. L. S.

V četrtek, dne 27. decembra se je vršil v Ljubljani shod zaupnikov S. L. S., kateremu sta predsedovala prelat Kalan in poslanec vitez Pogačnik. V svojem pozdravnem nagovoru je prelat Kalan rekal: »Gospodje, da proklet naj bo, ki seje razdore. Na njegov predlog je bila odposlana cesarju vdanostna brzotjavka, ki izraza vladarju in njegovi hiši odkritosrčno vdanost in neomajno zvestobo. V posebni resoluciji so sporočili zaupniki sinovski vdanost in iskreno zahvalo ljubljanskemu knezofskofu. Poslanec prof. Jarc je nato poročal o državnem zboru, nakar je bila sprejeta sledeča resolucija: Zbor zaupnikov S. L. S. radostno pozdravlja ustanovitev Jugoslovanskega kluba, ki je odobrava, da poslanci S. L. S. v delegacije pošlajo načelnika Jugoslovanskega kluba in obsolajo izstop poslancev dr. Susteršiča in Jakliča. O deklaraciji je poročal dr.

Lovro Pogačnik: Pred svetovno vojno nam je bil ideal avtonomija. Toda kaj se je zgodilo z avtonomijo, vemo vsi najbolje. Ko je s vojsko zavalgal grof Stürgkh, so vključili to avtonomijo v težak jarem vojne hulskarje in vohunstva. Danes vemo, da pravice avtonomije ne pomenijo nič, ako nimajo ozadja lastne države. V vojnem trpljenju smo se zavedli, da je naša edina rešitev samostojnost jugoslovanskega naroda. Zavedli smo se, da smo Jugoslovanci en rod, ena kri, sinovi ene matere in očeta. Vsak čuti, da je naša jugoslovanska deklaracija izrasla iz ljudstva. Ko sem prišel iz Črne gore domov in sem s seboj vojaško suknjo, je bila moja prva pot k dr. Kreku. Rekel sem mu: »Mi moramo nekaj storiti! Kaj pa liliija?« Dr. Krek je odgovoril: »Lovro, miren bodi, vse je pripravljeno! Zato moram reči danes, da je biva, načelstvo S. L. S. precej nedolžno pri sestavi majniške deklaracije. Edino jugoslovanski klub je upravičen avtentično tolažiti smisel in besedilo deklaracije. Odločno zato odklanjamo Susteršičevo razlago, da je deklaracija naš maksimalni program. Ne mislimo, da se bodo naše zahteve udeležile čez noč. Prepričan pa sem, da bo hudournik naših zahtev narasel v veletoč, ki se da pač uravnati, ne pa ustaviti. Mi gledamo zupno na vladarja, na katerega spetla deklaracija, ko pravi, da hočemo biti združeni pod habsburskim žezlom. — Zbor je nato sprejel sledečo resolucijo: Zbor zaupnikov S. L. S. z veseljem odobrava soglasni sklep vodstva stranke z dne 18. septembra 1917, s katerim se je S. L. S. izjavila za majniško deklaracijo. Odločno pa zavrača kasnejše tolmačenje bivšega načelnika stranke, češ, da je majniška deklaracija naš maksimalni program.

O stališču stranke je poročal župnik Zabret: Kdor se načel katoliške vere ne drži tudi v življenju, ne more biti član S. L. S. V narodnem oziru želi in hoče S. L. S. z vsemi, tudi z onimi Slovenci, ki so si v svetovnem nazarju popolnoma nasproti, delovati v popolni edinstvi in najtrdnjši zvezi in zato iskreno pozdravlja združenje vseh slovenskih poslancev v Jugoslovanskem klubu ter hoče ta klub z vsemi močmi podpirati. Nikakor pa S. L. S. v imenu narodnosti ne more skleniti premirja v verskem oziru z onimi slovenskimi brati, ki nasprotujejo veri in njenemu blagodelnemu vplivu. Stališče S. L. S. bode: Zvestoba veri naših očetov, zvestoba cesarju, zvestoba naši avstrijski domovini, zvestoba ožji Jugoslaviji, zvestoba zdravemu demokratizmu.

Župnik Pinžgar je ostro napadal »Domoljuba«, ki v najvažnejših vprašanjih našega naroda »močli kot riba v vodi«, ter je predlagal resolucijo, ki pozivlja uredništvo »Domoljuba«, naj smer lista takoj izpremeni, sicer bi mu morala S. L. S. odtegniti svoje zaupanje in pomoč (Sprejeto).

Župnik Ludvik Bajc je predlagal sledečo resolucijo: Zbor zaupnikov poziva državne, oziroma deželne poslance dr. Susteršiča, Jakliča, dr. Lampeta, dr. Pegana in dr. Zajca kot glavne krivce, ki so poskušali razbiti S. L. S. in so se vstopom v drugo stranko izključili iz S. L. S., da takoj odlože vse od stranke sprejete državno, oziroma deželnozborniške mandate. (Sprejeto).

V načelstvo S. L. S. so bili nato izvoljeni: za načelnika prelat Andrej Kalan, za podnačelnika pa državni poslanec dr. Lovro Pogačnik, Janez Novak, posestnik, Račle soto pri Trebnjem; deželni poslanec Anton Kobi, posestnik Ivan Strcin, obrtni svetnik Ivan Ogrin in državni ter deželni poslanec Jožef Gostinčar. V časovno načelstvo spadajo tudi vsi državni in deželni poslanci S. L. S. Z ozirom na zunanje težave je poveril zbor zaupnikov začasno do prihodnjega zboru zaupnikov začasno načelstvu vse posle, ki po stranknem pravilniku pripadajo stranknemu vodstvu, izvrševalnemu odboru in ožjemu svetu. Glede na slabše skušnje zadnjih časov je sklenil zbor zaupnikov razmeram časa in demokratičnemu duhu primerno preosnovno strankarskega pravilnika in narodni načelstvu, da naj izdela pravilnik po načelu pravčnosti do vseh slojev, za blaginjo ljudstva na katoliškem, narodnem in demokratičnem temelju ter ga predloži prihodnjemu zboru zaupnikov. Ko so zbor pozdravili še zastopniki stajarske Slovencev poslancev dr. Korošec, zastopnik koroških Slovencev urednik »Model«, ki je klical Susteršiča na odgovor radi preganjanja koroških duhovnikov in zastopnik Goricanov posl. Fon, je prelat Kalan zaključil strankin zbor.

Vesti iz primorskih dežel.

Za obnovo Goriske. Z Dunaja nam poročajo: V petek zvečer je bila izredna seja »Osrednjega odbora« pod predsedstvom glavnega odvetnika glavne prokurature gosp. Ivana Okretiča; udeležil se je tudi častni predsednik dr. Ploj. Došel je pa tudi cesarski namestnik tržaški, ekselencia Fries - Skene, ki je izjavil svoje veselje, da se je naš »Osrednji odbor« ustanovil, zagotovil mu od svoje strani vsjo podporo in prosil njegovega sodelovanja z državnimi oblastmi in organizacijami v prid beguncem in za obnovo poškodovanih krajev. Gospod namestnik je podal obširnejšo sliko iz porušene Goriske in razložil glavna načela, kako si on misli bodočo obnovo, delo, izmenjava misli, ki je sledila, je bila vsestranska in je tudi vsestransko zadovoljila. Dalje se je vršil razgovor o novem kreditnem zavodu, ki je bil ustanovljen z začasnim sedenjem v Celovcu. Tudi v tem pogledu se je moglo konstatirati polno soglasje vseh navzočih. Največja važnost se je polagala na polno zaupanje ljudstva v državno upravo in njene pravice, zato da se je treba izogniti vsemu, kar bi tako zaupanje motilo. Polnoma enakopravnost in sodelovanje domačih sil, umstvenih in materialnih, to budi glavno vodilo pri vsej obnovitveni akciji. Upanje je upravičeno, da se bo tako tudi godilo. Seja je trajala nad dve uri. Predsednika gosp. Okretič in dr. Ploj sta zahvalila gozda-najmanjše.

za prijazna pojasnila in za pravična načela, po katerih hoče voditi obnovitvena dela, gosp. namestnik pa je izjavil, da računa na intenzivno sodelovanje »Osrednjega odbora« in vsega našega ljudstva.

Poziv našim inženirjem in geometrom. »Osrednji odbor za vrnitev beguncev in obnovo Primorja, Dunaj, I., Bankgasse 2, nujno pozivlja vse naše inženirje, geometre, stavbenike, zidarje, mojstre in podjetnike, da takoj naznanijo svoj sedanji naslov. To naj stori še posebno tisti, ki so v vojaški službi. Vsako prejembo bivališča naj nam takoj javijo v svojem in splošnem interesu. Prosimo!

Vzdrževalni prispevek. »Osrednjemu odboru« na Dunaju, I., Bankgasse 2 je bilo zadnji čas naznanjenih več slučajev, da so komisije ustavile izplačevanje prispevka otrokom, ko so dopolnili 14. leto starosti. Prosimo rojake, naj se nam javijo vsi, katerim se je enako pripetilo, da se izognemo vsak dan ponavljajočemu se vedno istemu delu. Hočemo to reči z enim mahom spraviti v red.

Iz brežiškega okraja na Štajerskem so poslali goriški begunci pritožbo, da ne dobivajo begunske podpore. Naj naznanijo »Osrednjemu odboru« na Dunaju, I., Bankgasse 2, svoja imena vsi tisti, ki niso še prejeli podpore.

Kobaridski sodni okraj je podpisal 129.400 kron sedmega vojnega posojila. Ta znesek je najboljši dokaz, kako zvesti so ostali Kobaridci svoji domovini kljub dve in polletni italijanski okupaciji.

Tržaška plinarina zopet obratuje od četrta 27. decembra.

Novoletna vošila naših vojakov.

Slovenski fantje in moške na macedonskem bojišču želijo vsem Slovcem in Slovcem veselo novo leto! Albin Turk, Ljubljana; Florijan Zermov, Šek, Gornje Ponikve; Fran Traven, Domžale; Franc Musič, Domžale; Ivan Kobe, Novo mesto; Josip Jamnik, Ljubljana; Levstek Fr., Ribnica. — Prav srečno novo leto voščilo vsem prijateljem in znancem ter vsem poštenim Slovcem vojaški konjeniške divizije na rusko-romunskem bojišču z veseljem naznanjamo, da tudi mi letos prvič v vojski mirno obhajamo tiho sveto noč. Pri nas je sedaj veselje, da ni roke, katera bi to veselje mladih fantov in starih mož opisati mogla. Na vseh koncih in krajih svirajo godbe, naše ruske in romunske, vmes pa donijo vesele pesmi starih in mladih borilcev. Vse je veselo, le trudni topovi in puške molčijo skrivnostno! Franc Podlog, četovodja; Leopold Stremfel, podkovski mojster; Miha Dolinar, stražmojster. — Srečne pozdrave k novemu letu pošiljamo vsem čitateljem »Slov. Naroda«. Slovinci! pešpolka na romunski fronti: Pelan Matija, Studeno; Vodopivec Robert; Hlad Anton; Marolt Jakob; četovodja Stegel Jakob, vsi iz Postojnskega okraja. — Vsem Ljubljancem prav srečno in veselo novo leto. Kveder Ivan; desetniki: Lovro Rončnik, Joško Hodnik in Kotalj Fr. — Vselejše novo leto želimo vsem čitateljem slovenski vojaški trenske skupine. Jakob Trstenjak, desetnik. — Srečno novo leto vsem ljubljanskim znancem in prijateljem želi Rado Miklič. — Vselejše novo leto, ki naj bi nam vsem prineslo zaželeni mir želi Jakob Terste, njak, poddesetnik. — Veselo novo leto to varšem, znancem, ženkam in dekletom voščimo iz srca, ter pošiljamo iz daljne Italije srčne pozdrave Jaka Babin, ognjnar. Zgornja šiška: Miha Vizovšek, četovodja, Gotovlje pri Zalcu; Just Florenca, četovodja, J. Miren pri Gorici. — Najlepše pozdrave pošiljamo nam v vsem Vašim naročnem posebno našim goriškim rojakom ter želimo srečnejše novo leto 1918. Karel Zigon, sapeur iz Ajdovščine; Janez Krivic, Skrbnišče, Primorsko; Andrej Hrovat, četovodja, Log, Cesoda, Primorsko. — Pozdrav iz italijanskega bojišča, vam pošilja goriški strelec nahajajoči se ob Pivai. Voščimo vam vsem bralcem in bralkam »Slov. Naroda«. Veselo novo leto. Živi duh slovenski! A. Ozimek, Selo, Lumbič; J. Smole iz Kranjske gore; A. Stih, Dobrava pri Krškem; J. Mrak, Prbočev pri Kranju; J. Lavrič, Reber pri Žužemberku; M. Spenko, Bukovica pri Vodcah; F. Pika, Rupa; desetnik M. Klemboš, Beljak. — Na italijanski zemlji bojujoči se slovenski fantje in moške str. pp. 5., 6. stotnje pošilja vsem prijateljem, znancem, dekletom priščne pozdrave in želijo srečno veselo in mirno polno novo leto. Četovodja: Viroda Ivan, Jelovšič Anton, Rogale Martin. Desetniki: Močetič Ferdinand, Krpan Ivan, Star Karel, Poklar Ivan, Lenarčič Franc, Cernac Anton. Poddesetniki: Regent Anton, Zidar Karel, Savarin Franc, Kobal Anton. Strelci: Kralj Stefan, Sterle Ivan, Tonda Ernest, Penko Franc, Bergoč Franc, Abram Ivan, Kocjan Ciril, Crnela Ivan, Dragozet Jožef, Perkačin Jakob, Zuban Paskval, Kapej Jožef, Žužek Franc, Suban Ludvik, Dobrec Ivan in Pavlovič Matija. — Srečno in veselo novo leto želijo vsem čitateljem in čitateljicam »Slovenskega Naroda«, kakor tudi vsem rojakom jugoslovanskega mišljenja slovenski fantje z Nj. Vel. ladije »Radecky«. Ivan Pečar, Karel Kolarič, Andrej Srebot, Ivan Gabrijelečič, Velkavrh Ivan, J. Sevnik, Fran Novak, Fr. Zabred, Franjo Postišek, Janko Kocjan, Alojzij Rebol, Miro Kušar. — Slovenski topničarji domačega topniškega polka, zdaj v krasni Beneški ravnini, želimo vsem čitateljem in čitateljicam »Slov. Naroda« ter jugoslovanskemu klubu srečno novo leto. France Kokalj in tovariši. — Srečno novo leto želijo vsem bralcem in bralkam »Slov. Naroda«. slovenski fantje pešpolka »Česarjevič«. Dermastija, poddesetnik, Vič; Sturm Jernej, enol. prost., poddesetnik; Franc Skodlar, Brezovica; Alojzij Muren; V. Orehek; Mrak Jože; Čok Jak. Notranje gorice; Stanovnik Jakob, Lovsko Brdo; Iv. Sušina, Whire pri Krškem; Jože Miklavž, Vel. Vodenice pri Kostanjevici. — Srečno novo leto vsem slovenskim dekletom in čitateljicam »Slov. Naroda«. želijo fantje z neke morske letalne postaje! Ciril Lipovč, Selo; Franc Smole, Ljubljana; Brezgar Kristjan, Podgora; Rudolf Zajc, Ljubljana; Ivan Zupančič, Štajersko; Franc Zivkovič, Ljubljana; Jožef Pantar, Ljubljana; Ivan Troha, Babno Polje pri Ložu; Franc Keršič, Ljubljana; Alojzij Novak, Ljubljana.

Pošiljamo srčno pozdrave s bojnega polja mi kranjski fantje vsem čitateljem ter vsem slovenskim fantom in dekletom. Ob enem želimo tudi srečno novo leto vsem skupaj, da bi se v tem letu srečno vrnil. Ferd. Keršič, Celje; Lukane Viktor, Kranj; Jernej Petrič, Pijava gorica pri Ljubljani; Osej Jožef, Kranj; Bač Feliks, Celje. — Veselo in srečno novo leto želimo vsem znancem in prijateljem ter čitateljem »Slov. Naroda«. fantje 3. stot. strojnih pušk, gorskega polka v Italiji: Narodnik Smuk Ivan, Belič Srečko, četovodja; Kotnik Maks, Ljubljana. — Vera v pravico, upanje v boljšo bodočnost in ljubezen do našega jugoslovanskega naroda obnavlja naše oslabele moči in krepi naše živce, da lažje vstrajamo v teh težkih dneh. »Viribus unitis«, bodi tudi gesto v boju za naš narodni ideal živega svoboda Jugoslavija! Mnogo boljših in novejših pozdravov! Enol. prost. Ivan Jenko; četovodja Alojz Ipavec; Aschmann Cvetko, desetnik, enol. prost.; Traven Matija; Vukmanič Šimen; desetnik Ivan Osenar; Franc Urbanja, Orehek; poddesetnik Ajdič Karel; Detela Vladimir; Anton Završnik; Bl. zovičar Ivan in Ivan Cerar. — Voščimo iz tirolskih gor vsem Slovcem srečno novo leto, in upamo v kratkem zaželenega dne. Korporal Franc Frenčič iz Rubij; korporal Peter Arlešič; Emil Blažina, Križovlje; Gregorič Mihael iz Remšnika; Mori Matevž iz Trebinj. — Novoletne pozdrave pošilja kranjski fantje s severnega bojišča. Narodnik Bačar Ciril; pešci: Bačar Alojz, Škof Anton, Relec Franc, Budal Franc, Furlan Ivan, Kruh Franc, Poles Jožef. Vsi pri stotnijski strojni puški. — Vsem čitateljem in čitateljicam »Slov. Naroda«, prijateljem in prijateljicam, znancem in znankam voščimo slovenski fantje od naskoka valnega bataljona 30. I. D. srečno novo leto 1918. četovodja Rušnik Feliks iz Oplotnice, Štajersko; desetniki: Obersnel Ant., Tomaj pri Sežani; Cvitar Karel, Bovec, Primorsko; Pocić Mihael, Globoko, Štajersko; Rožič Jakob, Vranja, Istria; Simšič Ivan, Lisac, Istria; poddesetniki: Mave Ivan, Dobrava, Štajersko; Škofič Anton, Vrsno pri Tolminu; infanteristi: Pavlin Silvester, Gor. Vrtojba pri Gorici; Furlan Vladimir, Selo na Vipavskem; Vidic Franc, Otlica pri Ajdovščini; Kobal Bernard, Smarje pri Vipavi; Bratina Andrej, Otlica pri Ajdovščini; Zorn Stanislav, Prvačina pri Gorici; Spadač Andrej, Kostanjevica na Krasi; Vinkler Rafael, Čepovan pri Gorici in drugi.

Dnevne vesti.

— **Vojna odlikovanja.** Rezervni nadporočnik 17. pešpolka Anton Schiffer je odlikovan z redom železne krone III. razreda za vojno dekoracijo in meči; Gvidon Rupnik, poročnik 17. pešpolka, za vojaški zaslužni križem III. razreda za vojno dekoracijo in meči. Nadporočnik 17. pešpolka Kristijan Periotu, nadporočnik 27. črnogov. okr. pov. Antona Šapil, poročnik 7. lovškega bataljona Stanku Jegliču je sročeno najvišje stalno priznanje z istočasno podelitvijo mečev.

— **Za vojaške oproščence.** Z Dunaja poročajo, da so dosežena nastopna čakalna dovoljenja: s čakalnim rokom oproščenim do 31. marca, provizorično oproščenim do 28. februarja, s končnim terminom brez dostavka oproščenim do 15. februarja in za sedaj oproščenim do 31. marca 1918.

— **Ljubljanske žene in dekleta,** ki želijo podpisati deklaracijsko izjavo slovenskega ženstva, store to lahko še vedno v Lozarjevi trgovini na Mestnem trgu, ali pa v Miheličevi trgovini v Sečemburgovi ulici.

— **Velik dar za Krekov spomenik.** Zdrušni Savez v Splitu je pri dalmatinskih združbah nabral za dr. Krekov spomenik vsoto 15.000 kron ter jih potom Združene zveze v Ljubljani poslal odboru za uporabo slih in rdečkastih vojnih dopisnic.

Po tozadnjih predpisih je sive in rdečkaste vojne dopisnice rabiti takole: a) sive vojne dopisnice: 1. k armadi na bojišču, 2. na ranjene in bolne vojaške osebe po bolnišnicah, 3. v prometu v inozemstvu; b) rdeče vojne dopisnice je rabiti: 1. od armade na bojišču, 2. od ranjenih ali bolnih vojakov med potjo z bojišča v bolnišnice; 3. od sanitetne osebe v vlakih ranjencev; 4. od ranjenih in bolnih vojaških oseb po bolnišnicah. Ta, svoj čas za objavo naredba, stopi dne 1. januarja 1918. poostreno v veljavo, na kar se običajno tem potom blagoslovno opozarja.

— **Zapičba cimenta.** Včeraj je dr. župnik zakonik objavil naredbo, ki ureja promet s cementom in naznanja zaplombo obstoječih in v bodoče proizvedenih cementnih zalog. Nadejale je izšla naredba, o ustanovitvi gospodarske zveze cementne industrije.

— **Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljane.** V času od 15. do 22. decembra t. l. se je rodilo v Ljubljani 12 otrok, mrtvorojen je bil 1. umrlo je 26 oseb, med njimi 12 domačinov. Za jetiko so umrli 4 tučci, vseh mrtvovola 1 oseba. Oboleli so: za tifusom 10 vojakov, za gripo 13 vojakov, za vrtično 3 domačini in za trahomom 1 tujec.

— **Kmetijska šola na Grmu** pri Novem mestu priredi tudi to leto sadjarski in vinčarski tečaj za mladeniče, ki se bodo praktično izvežbali v sadjarstvu ali na vinarstvu. Sadjarski tečaj bo trajal od 15. februarja do 15. maja 1918. Sprejme se 12 vajencev v starosti od 15 let naprej. Sadjarski vajenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje v denarju pa 10 K na mesec. — Vinčarski tečaj bo trajal od 15. februarja do 31. oktobra 1918. Sprejme se 8 učencev v starosti od 15 let naprej. Vinčarski učenci dobijo istotako brezplačno hrano in stanovanje v zavodu, v denarju pa po 10 K na mesec. Prošnje za sadjarski in vinčarski tečaj je vlagati pri kulturnem oddelku deželnega odbora v Ljubljani najkasneje do 15. januarja 1918. Prošnjam je priložiti izpustnice ljudske šole in kralni list ali pa domovnico.

— **Požar.** V noči na petek je nastal ogenj v nekem objektu na Posavju se nahajajočega skladišča artiljerijskega materijala. Vse obzidano postopje je zgorelo. Gasilno delo in rešitev drugih objektov je bilo težko, ker bil vodnjak samrten. Garnizijski gasilci in došlo drugo močstvo so mogli odstraniti nevarnost ob 1. ponoči.

— **Umrja** je danes jutraj v Marjanih v Ljubljani po dolgem mučnem trpljenju redovnega reda sv. Frančiška, žena

sestra Marija Eleonora Pirnat, N. v. m. p.

Nazpisano je ravnateljsko mesto na c. kr. realni v Idriji. Prošnje do 31. ja. n. uarja.

Poštni urad Nabrežina. Z dnem 1. ja. n. uarja 1918 se sopen odpre poštni urad Nabrežina 1 in sicer za sedaj samo za pisnomo pošto vsteviš službeno in zasebno re. komandacijo.

Razpisani so tile c. kr. poštni uradi: Nabrežina 2 (11), Sv. Lucija ob Soci (11), Cervinjan (11), Flumicello (11), Ogloj (11/2), Maribor (11/2), Villasse (11/4) in Dobrovo (11/3). Prošnje je vložiti v teku treh tednov.

Kovčeg je bil včeraj popoldne ukraden pri gimnaziji z voza električne cestne železnice. Kovčeg je bil črn in zaznamovan s R. J. Oda naj se ali pa naznani storilec v našer upravitelstvu.

Dotičnik, ki je morda pomotoma vzel včeraj na poštni l. ob pol. 4. uri popoldne spominsko knjigo z imenom Janjo Košenina, se prci, naj jo prinese v upravitelstvu našega lista.

Izgubile so se pred 14. dnevi biserne korale. Pošten najdišelj naj jih odda proti visoki nagradi v Marjanišču, Poljanska cesta, Gospodinjina šola, pritičije.

Aprovizacija.

— **Iz seje mestnega aprovizirnega odseka dne 28. decembra 1917.** Poročilo aprovizirnega odseka v zadnji občinski seji o vzrokih začasnega pomanjkanja sladkorja se je ponekod napačno razumelo. Predsednik vsled tega izrecno konstatuje, da tega nedostatka ni bila niti najmanj soka riva ljubljanska sladkorna centrala, katera pod urotnim vodstvom gosp. Alojzija Lillge vestno skrbi za to, da se sladkor točno in pravočasno razdeli; če pa včasih navzlic vsem urgentam blaga ni pravočasno v Ljubljani, potem je seveda krivice iskati zgolj drugje, ne pa pri ljubljanski centrali, kateri mora biti prebivalstvo le hvaležno za točno delovanje. — Položaj z moko je še vedno skrajno resen zadnji teden se je sicer nekoliko zboljšal, ker je vlada ukazala mleto ječmena, ki je bil namenjen pivovarjem, vendar se od daleč nima mestna aprovizacija nakazane toliko moke, da bi mogla izhajati v tej izmeri kot do sedaj. Ljubljana je do sedaj rabila vsaki mesec 38 do 40 vagonov moke. Za januar ima aprovizacija obljubljenih 30 vagonov moke, to je 10 vagonov manj kot dosedaj. Za peko se potrebuje v Ljubljani 27 vagonov moke na mesec. Ostanje torej v najboljšem slučaju od krušne moke še tri vagone. Ti trije vagoni pa bodo komaj zadostovali za one zavode, ki ne dobivajo krušnih kart in so navezani na nakazila moke. Iz navedenega sledi, da je v doglednem času popolnoma izključeno, da bi mogla aprovizacija razdeljevati moko za kruho. Razumljivo je, da prebivalstvo absolutno ne more izhajati brez moke za kruho in zato sklene aprovizacijski odsek, obrniti se z nujno vlogo na urad za ljudsko prehrano, da nakaze ljubljani še primerno množino moke za kruho. Obenem pa mora tudi aprovizacijski odsek konstatirati, da se v Ljubljani veliko preveč peče kruha in to samo za to, ker je veliko strank, ki so si na goljufiv način pridobile krušne izkaznice. Brezvestno je v teh resnih časih, ko je pomanjkanje moke tako občutno, prisvajati si na račun splošnosti nepostavne množine kruha. Mestna aprovizacija bo takoj po novem letu ponovno izvedla najstrožjo revizijo krušnih kart in brezprimerno postopala proti onim, ki imajo več izkaznic, kakor jim jih pa gre. — S posredovanjem gospoda župana bo tukajšnja tovarna Karol Pollak dobavljala mestni aprovizaciji redno večje število čevljev z lesenimi podplati. Čevlji se bodo oddajali revnim poslom po 12 kron par. Priglasje sprejema vsako popoldne od 2. do 4. aprovizacijski urad na Poljanski cesti št. 13/I. Posli imajo prinesiti s seboj policijsko zglednico in potrdilo službodavca, da so res v potrebi in brez obutve. — Kakor se naznanja mestni aprovizacijski, bodo ljubljanski trgovci prodajali marmelado. Marmelado se bo oddajalo na izkaznice za krompir. Aprovizacijski odsek sklene, prositi c. kr. deželno vlado, da določi mestno aprovizacijo kot edino prevzemalnico vsega v Ljubljani pridobljenega loja. Že prihodnji mesec je v Ljubljani pričakovati veliko pomanjkanje vsake maščobe. Loj bi se potem oddajal na izkaznice za mast in sicer vsemu prebivalstvu. Po 1 kg špeha na osebo je dosedaj razdelila mestna aprovizacija I. in II. okraju. Pri tem je aprovizacija računala, da bo prevzela v decembru veliko več in boljših praščev, kakor jih je v resnici. Dovolj je bil pa sredi sezije tako slab, da se je razdeljevanje špeha zelo zavleklo in otežkočilo. Ker okraji, ki dosedaj še niso prejeli nobenega špeha, zelo težko čakajo na dodelitev, je primorana mestna aprovizacija ostalim okrajem za enkrat oddeliti le po 1/2 kg špeha na osebo. S tem se bo razdelitev in razvrstitev okrajev izvršila hitreje. Samo ob sebi umljivo pa je, da bodo omi okraji, ki bodo sedaj dobili manj špeha, odškodovani pri prihodnjih razdelitvah.

— **Prekajeno meso na rdeči izkaznici brez A.** Stranke z rdečimi izkaznicami brez A, prejmejo prekajeno meso v ponedeljek, dne 31. decembra, popoldne, v cerkvi Sv. Jožefa od 4. do 1/2.

— **Kislo zelje na rumene izkaznice.** C. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo kislo zelje v ponedeljek dne 31. decembra in v sredo dne 2. januarja. Določeni je tale red: v ponedeljek dne 31. t. m. od 8. do 9. dopoldne št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, popoldne od 1. do 2. št. 601 do 800, od 2. do 3. št. 801 do 1000, od 3. do 4. št. 1001 do 1200, od 4. do 5. št. 1201 do 1400. V sredo dne 2. januarja dopoldne od 8. do 9. št. 1401 do 1600, od 9. do 10. št. 1601 do 1800, od 10. do 11. št. 1801 do 2000, popoldne od 1. do 2. št. 2001 do 2200, od 2. do 3. št. 2201 do 2400, od 3. do 4. št. 2401 do 2600, od 4. do 5. št. 2601 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kg; kilogram stane 80 v.

— **Oddaja cenejšega mesa v Mostah.** Mestna aprovizacija ljubljanska bo delila v nedeljo, dne 30. t. m. jutraj v mesnici g. Karla Štruklja na Zaloški cesti št. 14 občanom iz Most na rumene izkaznice B in C meso po nižnji ceni. Določeni je tale red: od 8. do pol 9. jutraj pridejo na vrsto stranke z rumenimi izkaznicami B št. 1 do 100, od pol 9. do 9. št. 101 do 200, od 9. do pol 10. št. 201 do konca. Od pol 10. do 10. dobe meso stranke z rumenimi izkaznicami, zaznamovanimi s črko C št. 1 do 100, od 10. do 10. št. 101 do 300, od 11. do 11. do 12. ure štev. 301 do konca. — Ena oseba dobi 1/4 kg, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe 3/4 kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 1/4 kg, več oseb 1 1/2 kg. Kilogram stane 2 kroni.

— **Ljudska mesnica na Sv. Jakoba** trgu bo oddajala meso svojim odjemalcem meso v torek, dne 1. januarja 1918 v ponedeljek, dne 31. decembra 1917, in sicer: na zelene karte ob urah, določenih na kartah, na bele karte pa isti dan od 11.—12. dopoldne.

2. do 1/3 št. 201—400, od 1/3 do 3. št. 401—600, od 3. do 1/4 št. 601—800, od 1/4 do 4. št. 801 do konca. — Ena oseba dobi 1/4 kg, 2 in 3 osebe 1 kg, 4 in 5 oseb 1 1/4 kg, 6 in več oseb 2 kg. Kilogram stane 4 K.

— **Prekajeno meso za stranke z rumenimi in rdečimi izkaznicami A.** Stranke z rdečimi in rumenimi izkaznicami, zaznamovanimi s črko A, prejmejo prekajeno meso v ponedeljek, dne 31. decembra, popoldne, v cerkvi Sv. Jožefa od 4. do 1/2.

— **Kislo zelje na rumene izkaznice.** C. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo kislo zelje v ponedeljek dne 31. decembra in v sredo dne 2. januarja. Določeni je tale red: v ponedeljek dne 31. t. m. od 8. do 9. dopoldne št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, popoldne od 1. do 2. št. 601 do 800, od 2. do 3. št. 801 do 1000, od 3. do 4. št. 1001 do 1200, od 4. do 5. št. 1201 do 1400. V sredo dne 2. januarja dopoldne od 8. do 9. št. 1401 do 1600, od 9. do 10. št. 1601 do 1800, od 10. do 11. št. 1801 do 2000, popoldne od 1. do 2. št. 2001 do 2200, od 2. do 3. št. 2201 do 2400, od 3. do 4. št. 2401 do 2600, od 4. do 5. št. 2601 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kg; kilogram stane 80 v.

— **Oddaja cenejšega mesa v Mostah.** Mestna aprovizacija ljubljanska bo delila v nedeljo, dne 30. t. m. jutraj v mesnici g. Karla Štruklja na Zaloški cesti št. 14 občanom iz Most na rumene izkaznice B in C meso po nižnji ceni. Določeni je tale red: od 8. do pol 9. jutraj pridejo na vrsto stranke z rumenimi izkaznicami B št. 1 do 100, od pol 9. do 9. št. 101 do 200, od 9. do pol 10. št. 201 do konca. Od pol 10. do 10. dobe meso stranke z rumenimi izkaznicami, zaznamovanimi s črko C št. 1 do 100, od 10. do 10. št. 101 do 300, od 11. do 11. do 12. ure štev. 301 do konca. — Ena oseba dobi 1/4 kg, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe 3/4 kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 1/4 kg, več oseb 1 1/2 kg. Kilogram stane 2 kroni.

— **Ljudska mesnica na Sv. Jakoba** trgu bo oddajala meso svojim odjemalcem meso v torek, dne 1. januarja 1918 v ponedeljek, dne 31. decembra 1917, in sicer: na zelene karte ob urah, določenih na kartah, na bele karte pa isti dan od 11.—12. dopoldne.

Pomanjkanje mesa v Ljubljani.

Ker so ljubljanski dnevniški probišči 24. t. m. notico, da je podpisano »Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani«, krivo, da je bilo o Božičnih praznikih v Ljubljani premalo mesa, pojasnjemo celo zadevo sledeče:

Če je bilo telečje in svinjskega mesa premalo, ne more »Deželno mesto«, sa to. Teleta se kupujejo le prostovoljno, ne potom prisilne rekvizicije, kmetje pa ravno v tem času teleta najbolj privesujejo. Praščice koljejo ljudje po deželi v velikanski meri ter jih prodajajo tudi pod roko, pri čemur se cene zelo navijajo. Na predlog »Deželnega mesta« izdala je c. kr. deželna vlada v sporazumu z c. kr. uradom za ljudsko prehrano na Dunaju dne 30. septembra t. l. ukaz, s katerim so se zaplenili praščici na Kranjskem ter se je pustilo za vsako osebo družine praščice po 35 kg sive teže praščev. Vsi ostali praščici so bili rekvirirani posamič. Vse ogromno delo izvedlo je »Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine« po celi Kranjski po svojih zaupnikih na svoje stroške. Ako bi rekvizicija ostala, bi bila dežela za silo preskrbljena s praščimi mesom in tudi z mastjo in to po maksimalnih cenah. C. kr. deželna vlada v Ljubljani pa je omenjeni rekviziciji ukaz dne 10. novembra 1917 razveljavila, tako da so smeli praščicejci poklati tudi zaplenjene praščice, le prodajati jih niso smeli drugemu kot »Deželnemu mestu«. Vsi ostali praščicejci pa so mislili celo oblastveni organi, da je kupčija s praščimi postala prosta. »Deželno mesto« se je imelo in se ima boriti s velikanskimi težkočami vsled nastale anarhije v prometu s praščimi ter zato »Deželno mesto« ne zadene nobena odgovornost, če bi dobili meščani po mestih in delavstvo po deželi premalo mesti in praščjega mesa.

Govejega mesa bi bilo ob praznikih v Ljubljani lahko dovolj ter je bilo dovolj živine na razpolago. »Deželno mesto« daje mestnemu magistratu 50 glav govedi na teden in magistrat potem deli živino meščanom. Mestna aprovizacija prejela je od »Deželnega mesta« v torek 18. t. m. 55 lepih volov, za vojno mesnico pa še posebej 20 glav. V soboto dne 22. t. m. dopoldne prejela je mestna aprovizacija od »Deželnega mesta« 50 lepih volov, v nedeljo dne 23. t. m. pa še 11 volov in 22 za vojno mesnico. Časa za klanje je bilo torej dovolj. Če bi zahtevala mestna aprovizacija še več živine, ali pa na kak drug dan, bi jo lahko dobila od »Deželnega mesta«. Če je bilo v resnici premalo govejega mesa ob praznikih, je iskati krivca torej drugod in ne pri »Deželnem mestu«, ki je skrbelo cel čas od kar posluje za potrebno množino dobrega govejega mesa ter je težko najti kako drugo mesto v Avstriji, ki bi bilo tako dobro preskrbljeno s mesom, kakor Ljubljana, in to kljub, da je bila Ljubljana v ožjem vojnem osemju, da so bili premočnograt ustavljeni vlaki kar čes noč, sa ktere slučaj je »Deželno mesto«. Čes noč moralo poseči po svojih rezervah v okolici ter je z največjim trudom postavilo živino v Ljubljano, ki ni bila nikdar brez mesa, kakor n. pr. Gradec.

Želeti bi bilo le, da bi bila Ljubljana s drugimi živili, kakor s krompirjem, močno, skladnojem itd. tako dobro preskrbljena, na, kakor z mesom.

Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani. 4558

Grobovi I. 1917.

Kdo ti je dal, krvnik, to moč, da me hočeš vzeti, ko ura komaj je polnoč! Usmilj se, daj mi živeti!

Faust I.

— **Odškodno strašno mrtve.** Zakaj se vedno potoki krvi. — In nikjer — nikjer konca. Ni je rodbine, kateri bi ne bila vse, kala smrt zadnja leta globokih ran. Sredi cvetočih poljan, v pustih krajih, med skalami, v zraku, v vodi, pod zemljo, v žgočem solincu azijskih planot, v širokih stepah Rusije jih je ugrabila, da se nam ne vrnejo, nikdar več. In odhod ta njena oblast v naši sredi. V najlepših letih kosti može in žene, ne prizanaša otrokom in z nena, vadno silo se je vrgla na one, ki so v boju z življenjem oslabele. Odhod to strašno mrtve, ki nam grabi dan na dan najboljše? Stoj! bi ji zaklicali, a ona nas ne sliši. Statistika je strašna ne le tam zunaj na bojnem polju, tudi pri nas doma, in strašnejša prihaja od leta do leta, od dne do dne. Ni li že čas, da stori ljudstvo konec temu strašnemu mrtvu, v kolikor je to še v njegovi moči. Ni li še skrajni čas?

Nobenih števil ne bom navajal. Kakor smo jih položili v preanal grob, jih hočem naštet. Ne vseh! Kje bi bilo to mogoče posameznemu človeku. Ne vseh! Kdo ve za vse, ki jih je ugrabila kruta smrt daleč proč od nas? Onih se hočemo spomniti, ti, za katere smo tekom preteklega leta izvedeli, o katerih smo ponesli šlirom domo, vine vest, da jih ni več med nami.

I.

— **Rodbine ali znanci, prijatelji, korporacije in društva** so razglasili smrt svojih članov v našem listu. Tem veljaj najprej naš spomin.

Leta 1916.

Dne 28. decembra. Franc Juvančič v Radečah pri Zidanem mestu. 30. decembra. Ivan Mejac, trgovec, posestnik in svetnik trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Leta 1917.

Meseca januarja: Dne 2.: Marija Srebotnjak, sopraga lesotroca iz St. Jurja ob Taboru, v Celju; Pavla Kravčič v Ljubljani; Helena Gorčar v Mozirju. Dne 3.: Anton Petelin, posestnik in gostilničar iz Tomaževice pri Komnu v Dovhah na Gorenjskem. Dne 5.: Ivana Jordan v Ljubljani. Dne 6.: Marija Gherbaz iz Ljubljane v St. Petru pod Sveto goro na Štajerskem. Dne 7.: Ana Breskvar, gostilničarka in posestnica pri Vinski trti v Spodnji šiški. Dne 8.: Helena Šega, rojena Belč v Ljubljani; Janez Nepomuk Kocelj, trgovec in posestnik v Škofji Loki. Dne 9.: Marija Kurat v Ljubljani. Dne 13.: Fran Brenčič, c. kr. davčni uradnik v p. v Ljubljani. Dne 14.: Franc Kovač, nadučitelj v p. v Višnji gori; Mihael Erman, posestnik, nadporevnik južne železnice v p. v Šmartnem pri Litiji. Dne 16.: Josip Pirnat na Velikih Poljanah. Dne 17.: Alojz Kunst, čevljarški mojster in hišni posestnik v Ljubljani. Dne 19.: Evica Kovačič iz Gorice v Zatični. Dne 20.: Marija Hočevar, rojena Jurčič na Mgljavi. Dne 21.: Janko Forte, veleposestnik, gostilničar in mesar v Trbovlju. Dne

* Italijanski rič na Dunaj. Z Dunaja poročajo, da je armadno vrhovno poveljstvo dalo na razpolago dunajski občinu nekaj vagonov riča iz italijanskega plena, ki se porabi v prvi vrsti za noseče in doječe matere in otroke do 6. leta.

* Okrajni poveljnik v Skadru in srebrne krona. Graško domobransko divizijsko sodišče je v petek obravnavalo zanimiv slučaj. Obtoženec je bil polkovnik Frida, rič Weber pl. Webenau, obtožen zločina poskušenege zapeljavanja k zlorabi uradne oblasti in zločina poverljivosti. Obtožnica utemeljuje prvo točko tako: Polkovnik Weber je imel konja, ki mu je poginil. Na prošnji je zato razne oficirje, da naj uradno izkažejo eraričnega konja ter mu plačajo 1000 K. Druga točka pa pravi, da je v februarju tega leta prišel v Albanijo nadvojvoda Maks in dal okrajnim poveljstvom približno 30.000 srebrnih kron, da jih razdelijo revnemu prebivalstvu. Istočasno je bila načna uprava v Albaniji dovolila iz svojega trikratno vstopa za iste namene. Polkovnik Weber je razdelil približno 2500 K v srebru. Ostali denar je zmenjal v papirnatem in nakupil koruze za ljudstvo. Ker pa obstoja med papirnatim in srebrnim denarjem velika razlika, je profitiral s tem približno 2500 K. Obenem pa bi ne smel denarja menjati, ker je baš s tem hotel nadvojvoda očarati prebivalstvo, da je razdelil toliko srebra. Vojno sodišče je za sedaj preložitno razpravo, dokler se ne pojasnijo nove okoliščine.

Književnost.

— Knjiga ruskih humoristov. V založbi „Zvezne tiskarne“ v Ljubljani je izšla knjiga 13 izvrstnih humoristov in satir dveh ruskih pisateljev: Vladimir A. Zova in Teffi. Oba avtorja sta zelo ugledna ruska humoristi in glavna sotrudnika ruskih satirnih časopisov. Vladimir A. Zov se piše Vlad. Aleks. Askani; študiral je v Petrogradu, Parizu in v Švici, bil je žurnalista, gledališki profesor, urednik in je danes produktivni pisatelj. Teffi je pseudonim gospe Nadjeđe Aleksandrovne Budinske, rojene Lohvick; hčerke ruskega vseučiliškega profesorja in odvetnika. Společna lirika in politično-satirna poetika, se je kasneje posvetila humoristkam in satiram v prozi ter dosegla izredno popularnost. Ruske homotije tudi Slovence danes zelo zanimajo, in ruske knjige se čitajo danes več kakor kdajkoli. Zato pa je ta nova knjiga prav posebno dobrodošla, in kar nič ne dvomimo, da najde čim največ prijateljev. Eleganta knjiga obsega 184 str. in stane broš. 3 K 60 v. vez. pa 5 K 20 v. Koncem januarja 1918 izide II. zvezek humoristov.

— Dvorski Dr. V. Primorske dežele avstro-ugarske države. (Primorske reme fise rakovsko-uberske). Praga, cena 1 K, strani 97; 12. zvezek zbirke „Duch a svata“, ki izhaja v založništvu F. Topiča. — To knjižico naj bi imel na svoji mizi vsak Jugoslovane. Enako važna je za Jugoslovane, kakor za Čeha. Njen avtor, docent dr. Dvorski, se je z njo izkazal kot izredno dober poznavalec geograf., zgodovine in narodno-gospodarskih razmerj Jugoslovanskih dežel. Direktni povod, da je ta jugoslovanska snov prišla sedaj na dnevni red českega književnega, popularne literature, je želja Čehov po tesnejših vezeh z morjem. Kot turisti in letoviščarji so doslej prihajali Čehi v naše Alpe in na obale našega morja, a pot, ki so si jo s športom utirili, naj bo pot narodno-gospodarske ekspanzije bodoče česke države. Saj drži iz Moravke in Slovaške mimo Požane čez Ogrsko in štajersko širok pas slovenskih bivališč (ogrskih Hrvatov in Slovencev) naravnost v jugoslovanske dežele. Labo bodo Nemci Čehom zaprili; če zato si morajo Čehi iskati izhoda v svet na jugu. In tu se bodo jugoslovanski in češki interesi strnili. — Dr. Dvorski nam prikazuje v tej svoji knjižici zgodovinsko pridruženje primorskih dežel z avstro-ogrske, njih geografsko razčlenje, nje (primorske dežele sta pravzaprav le avstrijsko Primorje in Dalmacija, dočim je Hrva. Primorje le po ozkem pasu ob oboji primorje) in razvoj kulture do sedanjih časov. V primorskem ozemlju biva danes nekako 2 milijona ljudi: izmed teh je 20% Italijanov, 15% Nemcev, a veli ostali (stiripetinska večina) so Slovani. Razvoju obrti škodi zlasti nedostatek premoga; do mačega premoga je malo in je slabe kvalitete, dovoz z notranjosti je drag, tako da se izplača dovažati angleški premog. Pač pa je na razpolago mnogo vodnih sil. Kravljna trgovina služi obrtu, a tudi upravnim in vojaškim krogom; važno je konstatirati, da se vojaško Pul hitreje razvija nego trgovski Trst. S tranzitno trgovino se okori, čka tuji kapital. Dalmacija je komaj 100 let zvezana s monarhijo, zato ji manjka tradicij o gospodarskih stikih s severom. Za nje zelenarstvo, cvetličarstvo, sadjarstvo in vinarstvo utegnejo biti alpeke in sudetske dežele boljše odjemalke nego bosansko-hercegovaške ozadje, ki ima iste pogoje produkcije, kakor Dalmacija (?). Zeteli je, da bi bodoča podjetnost bila, četudi manj zgovorna in oduševljena, pa dobro poučena o razmerah in da bi računala s dano istino, tojstvo. — Dr. Dvorski tudi natančno geografski opisuje vse dežele ter se vidi, da jih je gledal na lastne oči. Navaja nemške, urvatske in italijanske viře, a slovenskega sobenega.

Darila.

Gospod Franc Kutin, trgovec v Postojni, je mesto venca na grob gospe Albin Dekleva iz Slavine okrepčevalnici Rdečega križa na kolodvoru v Postojni podaril smek 20 K.

Društvo „Dobrotelovost“ v Ljubljani za invalide in ostarele vojake so darovali: Ga. Ivana Kutin, zasebnika 10 K; G. Boršt, ner. Vinke, vladni komisar 4 K; G. Milavec Jakob, davčni upravitelj 2 K; G. Kutin Miljan, nadporočnik 20 K; mesto venca umrlemu G. A. Burgerju 20 K; G. Kutin Fran, trgovec itd. mesto venca umrlemu G. A. Burgerju 20 K; G. Boštner Miel, vladnega komisarja soproga 2 K; Gd. Kutin Alina 10 K in G. Kutin Friderik, cand. ing. 10 K, skupaj 70 K.

Posredovalnica za goriske begunce so darovali: Gospe Antonija Poberaj iz Gorice je darovala posredovalnici za goriske begunce o priliki smrti svojega soproga 50 kron. Posredovalnica izreka svojo najtoplejšo zahvalo. — Gosp. prof. Kofman pri Gospe Sveti 50 K. — Župni urad Javorje pri Poljanah (dar župljanov) je daroval 100 K. — C. kr. sodnika Tolminka sedaj v Podbrdu je darovala 100 K v neki kasarni poravnati. Vsem velikodušnim darovalcem izreka „Posredovalnica“ presneto zahvalo.

Upravištva naših listov so poslali:

Za „Ciri“ - metodove družbo: Nadporočnik Iko Est in Lebringa 18 K, nabral med jugoslovanskimi častniki, nadporočnik Iko Est in Lebringa 47 K, nabral v slovenski družbi, slovenski častniki 18. gorške brigade 50 K, srbski stotnik - vojni svetnik Svetozar D. Stojanović in Grdiga 5 K, dr. Ivan Zabukovšek, odvetnik in šmarji pri Jelšah 30 K, ad M. 516/17, Gabrijele Žušek v Ljubljani 20 K, mesto venca na krsto ga. Mar. Košir, omizje v gostilni Činkole 30 K, radi podlietka Mantec Komarove in Po. stojanski pevec in njih prijatelji pri Kogej 41 K kot bošično darilo. Skupaj 225 K.

Za „dr. Kreskov spomenika“: Dr. Fran Jurtela iz Ptuja 35 K, slovenski častnik pp. 47. 220 K; nadporočnik Iko Est in Lebringa 15 K, nabrano tam, narodna družba v gostilni „Pleteraki“ v Celju 28 K, Erasem Pungertič iz skocjana pri Mokronogu 50 kron, nabral v veselji družbi pri Zalokarju, vrnem Miceljnu, narodno omizje v gostilni „Pleteraki“ v Celju 15 K, oddelek črnogorikov železniške strake v Borovnici 71 K, nekaj slovenskih vojakov in 1. Čeh 30 K, četovodja Josip Videmšek zbral v veselji družbi 14 K 20 v. K. Puhar, učitelj v Ribnici 140 K (zbral v veselji družbi pri „Ceneta“ v Ribnici). Eng. Franchetti ml. v Ljubljani 40 K, zbral na trg, gremijski šol in drugje in K. Puhar, učitelj iz Ribnice 30 kron, zbral družbo v Lančevi kuhinji. Skupaj 719 K 20 v.

Za „slovenske vojake in dunajskih bolničarjev“: Dr. Fran Jurtela iz Ptuja 25 K.

Za „zavod za vojni ostarele slovence“: Fr. Bervar, davčni upravitelj v Postojni 20 K, mesto venca na krsto teti G. Jos. Vičič in dr. Glantschnig, višji zdravnik, vojna pošta 431, 10 K v počastenje njegove rajne mame. Skupaj 30 K.

Za „ostarele slovenske vojake v „Odličnem“ v Gradcu“: Mica Čekso 20 kron, mesto venca na krsto notarja G. E. Orožna in dr. Franja Tavčarja in Novega mesta 30 K. Skupaj 50 K.

Za „Domovino“: V spomin pokojnemu prijatelju g. A. Trstenjaku zbral njegove nekdanje omizje 52 K.

Srčna hvala!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. decembra: Marija Marolt, postrežnica, 75 let. — Mihail Katan, tesarski pomočnik, 76 let.
Dne 23. decembra: Katarina Kobal, užitkarica, 57 let.
Dne 25. decembra: Marija Dežman, gostja, 75 let, Strni pot 6. — Marija Kosir, vdova poštnega uradnika, 87 let, Zabjak 7.

Dne 26. decembra: Marija Urbanc, gospodinja, 41 let, Zaloška cesta 13. — Alojz Kelbel, sin železničarja, 18 mesecev, Streliška ulica 15. — Lucija Plečko, soproga železniškega ekspedienta, 35 let, Sv. Petra cesta 18.

Dne 28. decembra: M. Stanislava Marija Skvarča, uršulinska prefekta, 69 let, Kongresni trg 17. — Marija Urbančič, vdova želez. čuvaja, 89 let, Prečna ulica 2. — Marija Čilenšek, občinska uboga, 69 let, Radeckega cesta 9.

V dožalni bolnišnici:

Dne 25. decembra: Vlasta Ahčin, hči krojaškega mojstra, 16 mesecev.
Dne 26. decembra: Neža Bergant, služkinja, 64 let. — Marija Bizjak, posestnica, 75 let. — Marija Stare, posestnica, 51 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lesnica iz tisk „Narodna tiskarna“.

Opozarjam vas ceneno občinstvo, da je dospela večja pošiljava

ŠIVALNIH STROJEV.

Prosim torej, kdor je stroj naročil ali se za isega zanima, da se ogledi čimprej v trgovini

JOS. PETELJNCA, LJUBLJANA,

Sr. Petra navpi št. 7.

Tovarniška zaloga šival. strojev.

Istotam se kupita dve izložbeni smoli.

Iziava.

Po pisani preključem razžalivko katero sem izrazil zoper stavbenika Andreja Černeta v sodnijski sobi.

Battelino Angelo

zidarski nadzornik.

4547

mesarski pomočnik

Kateri se dobro razume na prekanje. Plača 200 K, prosti hrana in stanovanje. Povrnitev voznih stroškov do Banja Luke. Pismene ponudbe na Frano Šitar, mesar in pr. kajalec, Banja Luka, Bosna.

4518

Prostorne ledenice

dam pod ugodn. pogoji v najem.

Istotam se sprejmejo

delavci za nabavo ledu.

Ponudbe na Frano Šitar, zaloga

livevarne Góss.

4526

Nadomestilo za škrob.

Popoln nadomestek za perilni škrob, napravi perilo snežnobelo, trdo in bleščeče, ter je ne pokvari. Za preprodajalce karton za poskušnjo 13 vreč K 30, deset kartonov K 270 — iz Prage po povzetju A. Tosek, Praga, Kral. Vinogradi 1274/L. 1. 4079

Kupimo in plačamo:

svilene kožice nove	za kg K 30—
svilene kožice stare	„ „ 15—
svilene vialne in sofrano svilu	„ „ 40—
svilene štrane po kakovosti in vrsti	za kg K 50 - 120—

Pošljite malo količino nefrankirano v poštnem zavetju na naš račun. Takoj dobite zato poln znesek, poslan po poštni nakaznici. Tvorilca svilenega in bombažnega biega Johann Konrad & Co. Dunaj VII. Kaiserstr. 89.

: ŠKATLJE :

za razpošiljanje jajc in sadja!

Škatle za poštno in vojnopoštno pošiljke v vseh velikostih

priporoča

Kartonažna tovarna F. Bonat sin

3065

Ljubljana.

Kompletni 4530

KURNIKI

v vsaki velikosti,

stroji za valjenje

za poljedelce in veleposesnike,

milni za kosti

za pripravo krme (za ročni obrat in govilno silo, se kupijo najboljše pri

Nickerl & Co., d. z. o. z.

specijalno podjetje za racionalno rezo nerutnine in drobnadi.

Inzeradori 63 pri Dunaju.

Zahtevajte veliki katalog, učna knjiga

63 proti vpslatvi 1 K v znamkah.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber

dežnikov in sončnikov.

Popisavila se izvršujejo točno in solidno.

Kupim hišo z vrtom
v Nočni dolini. Ponudbe na upravištvo
Slov. Naroda pod „Hiša/4543“ 4545

Restavracija „Hotel Slon“
v Ljubljani se s 1. majnikom 1918
odda v najem. Ponudbe na vodstvo
Hotel Slona. 4546

Prodaja se veliko izbire
namiznih jabolk
prav ceno. Gradišče 7. 4529

Velika naročila na enostavna
strugarska dela
se takoj oddajo. Ponudbe na upravn.
Slov. Naroda pod „Strugar“ 4554

Prazne vreče (za moko, otrobo, fižol,
sodo in cement) v
večji množini se oddajo. Ponudbe na
kolonialno uvozno družbo DINON & Z.
LOTTO, Trst. 4552

Maniši dijak
se svrjuje na hrano in stanovanje.
Soba kurjena. 4466
Naslov pove upravn. „Slov. Narod.“

2 kg kave zastoni
onema, kateri mi preskrbi malo prazno stanovanje. Ponudbe pod „Kava/4533“
na upravištvo „Slov. Narod.“ 4538

Sprejemajo se za našo predilnico
in tkanico za papir

predice in tkalke

proti dobri plači. Baumwollweberei Prag-

wald, p. St. Pavel pri Preboidu. Št. 4547

Hiša na prodaj! Prodajam lepo enon. opno
na lepi solčni legi, z veliki
vitom poleg tekoče vode, poleg kolodvora
v Ljubljani ležečo in davka prosto
hišo. Ponudbe na upravo „Slov. Narod“
pod „Lepa hiša/4533“ 4538

Trde plohe kakor tudi tipe, lesle itd.
od 4 cm. debelosti naprej
(d. zina vsaka zadostuje). kupi v vsaki
množini Fr. Škafar mizar, Rimska c. 16. Ljubljana.
Ravnatelj se sprejme več mizarjev.

4538

Več sani

močne, za težko vožnjo kupim takoj.

J. Pogačnik, Ljubljana, Marije

Terezije cesta 13. 4500

Zdrava, močna, srednje starosti ter dobra

KUHARICA

se sprejme k večji družini takoj ali s 15.

januarjem. Vse potrebno za kuhanje že v

hiši. Plača dobra. Kje pove upravištvo

„Slov. Narod.“ 4550

Išče se kontoristinja

zmožna slovenščine in nemščine v govoru

in pisavi, starejša moč, z večletno prakso

Genj. ponudbe na uprav. „Slov. Narod“

pod „št. 4501“. Nastop takoj. 4502

Večja množina podnic

bukovih in jelševih, 90 — 111 mm de

belih kakor trd bukov in jelšev okrogli les

se kupi. Ponudbe je poslati na Voita-

berško tovarno lesnih izdelkov dr. z. o. o.

Voitsberg pri Gradcu. 4554

Prodaja se

hiša v Brežicah št. 82

in k tej pripadajoča pravica v vrtni

na vrtovoltni dražbi dne 6. prosinca

1918 ob 3. uri popoldne. Kunci se v ljudno

vabijo. Jozefa Zalekar.

4554

Išče se starejša energična

učiteljica kot vzgojiteljica

otrok proti dobri plači, z hrano in stano-

vanjem. Zahteva se znanje godbe. Nastop

takoj. — Kje, pove upravn. „Slov. Nar.“

4499

Hotel „Pošta“ na Jesenicah

vklijuj vojnuemu času še dobro obiskan, se

z vsi opravo vred in z lastnim ribjo lo-

vom prodaja ali zamenja za hišo v Trstu.

Hotel ima električno razsvetljavo in svoj

lastni vodotok, ter leži na prometnem kra-

ju v bližini kolodvora in oddaljen 15. minut

od velike tovarne. Pojasniti daje lastnik:

AL. SCHREY, Jesenice, Gorenj. 4485

Prodajo se v Jablonci pri Mirni

Distrikt 63 trije enonadstropni

graščinski hlevi

obsežni 1600 m² pripravljeni za prezidavo v

stanovanja z dvoriščem in z lenjadnim

vrtom — zemljišče se lahko prikuo. Natanč-

neje se izve pri A. Bervarju, Vodovodna

cesta 28 v Ljubljani. 4449

Kole za vinograde

in preklje za fižol

odda v večji množini graščina v

Mokronogu. Vpraša se pri g. Josipu

Hofmanu v graščini Mokronog ali pri

g. dr. Ottonu Valentichu, odvetniku

v Ljubljani. 4240

Kupujem in prodajam.

bodisi pohištvo, steklenine, že-

lezo, sulice, porcelan, orežje,

podobe, star denar, sploh vse,

kar je najmanj 50 let stare.

Obenem kupim staro zobovje.

Posredujem za hiše, zemljišča itd.

Albert Derganc

brivec in koniceljarski strojar

Kupim CITREkoncertne ali potlogične.
v. Klerio, Ljubljana, Brojarska ulica
44, 5, 6. (gostilna Hudek). 4522**Julij Singer**

manufaktura

Dunaj 1, Wollzeile 8 f.

Zahtevajte gratis in

franko katalog o higi-

jeničnih predmetih.

134

Potovalni zastopnikiZavarovalni stroki se sprejmejo
proti stalni plači in proviziji takoj
pri prvovrstni slovenski zavarovalnici. Tudi vojni invalidi ki so še
posobni na ta posel, se ne odklanjajo.
Dolje posredbe pri upravitelstvu »Slo-
venskega Naroda.« 4152**Polšje kože**kupi po najvišjih cenah B.
Köhler, veletrgovina s kožami v
Lipkem (Leipzig), Brühl 47.
Pošiljatev po poštnih zavetkih 4 5 kg
sneljene. Znesek se odpošlje takoj
po dostopnosti polatva. 3978**Toaletno****milno nadomestilo**parfimirano, elegantno oprem-
ljeno, 2 1/2 tuc vsebina kartona.
Cena franko K 26.50. Dobavlja:**Lang & Co., Osjek 1,**

Hrvaško, Zupni trg 1.

Naslov za brzojavke:

Langcomp, Osijek.

Doč tesarjev in mizarjevproti dobremu plačilu sprejme ANTON
STANIN, Ljubljana, Jermova ulica 11.

vseh vrst za urade

društva, trgovce itd.

Anton Černe,

graver in izdelovatelj

kancovskih stampilj.

LJUBJANA, Dvorski trg šte. 1.

**Največja zaloga novih do najhitrejših
otroških vozičkov**

in navadne do najhitrejših

žimo.**M. Pakić**

v Ljubljani.

Kamnika svetilnice in

police s svetilnic.

Franc Furlan

naslednik Fanchingove vloze

ključavničarstvo

in

zaloga štedilnikov

se nahaja: 125

Ambrožev trg šte. 9.**AVG. AGNOLA**

v Ljubljani, Dunajska cesta 11.

Velika zaloga

stoklenine, porcela-

na, svetilk, zrcal,

šip, kozarcev, vrčkov

l. t. d.

Gostilniška in kavarnar-**ska namizna posoda****po najnižjih cenah.**

Ustanovljeno 1848.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in

snaženje oblek.

Apretura sukna.**JOS. REICH**

Poljanski nazip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

X X X X X

Gozdno posestvos starim lesom v ugodni
prometni legi, se kupi.
Ponudbe pod. Industrije 9047,
na Rudolff Mosse, Dunaj 1,
Sellenstrasse 2.**Kostanjev, hrastov in bukov les**

kupi vsako množino franko vagon

Strojilna tovarna Samsa & Co. v Ljubljani.

Vpošteva se le pisane ponudbe z navedbo cen.

Srbečica, hraste, izpuščajiizginejo kar najhitreje po uporabi „Dr. Fiescha original-
nega rujava mazila“. Brez duha in ne omaže. Mail lon-
ček K 230, veliki K 4—, družinska porcija K 11—.**Dr. E. Fieschs Kronen-Apotheke, (Győr), Raab Ogrsko.**

532

4446

Telefon 46.208.

Telefon 46.208.

Artika jako fino lepiloalkalija preste, kot nadomestilo za arabski gum in dekstrin
tako za rabo, v tenkih plasteh namazano, skoro brezbarvno, hitro se sušuje lepilo, ki se izobno
sprime, za vso kartonažno industrijo za nalepljenje etiket na papir, usnje, steklo in pločevino
posebno prikladno, dobavlja v posodah 5, 12 1/2 in 50 kg, v sodih a 250 kg iz tovarne
nevšečji embalažo**CEH & BLITZ, Dunaj XX/2, Dondemmerstrasse št. 82.**

4446

Zlato cenejekakor drugod, dobite sedaj za božične praznike v najrazlič-
nejših oblikah, kakor briljantne prstane, broške, verigice,
uhane, ure najboljše znamk le v zlatarški delavnici**Alojzija Fuchsa****Selenburgova ulica 6.**

4527

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska**LIUBLJANA, Prešernova ulica št. 3**

je imela konec leta 1916 vlog K 55,000.000—

hipoteknih in običajnih posojil „ 30,800.000—

rezervnega zaklada „ 1,500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obračuna najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljano lično domačo hranilnico.

Posoja na zemljiščih in posojila na Kranjskem proti 5%, izven

Kranjske pa proti 5 1/2%, obročnim in proti najmanj 1%, oziroma

3/4%, odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

159

Vojno posojilno zavarovanjeomogočuje vsakomur, da podpiše vojno posojilo s majhnimi denarnimi izdatki, da vrhutega
skrbi za svojo udobnost v starosti in da skrbi za svojece v slučaju, da ga je doletela pregodna smrt.

Za odplačilo vojnega posojila se lahko volli doba 10 — 30 let. — Zavarovano vojno

posojilo izplača se v slučaju doživljenjske določenosti dobe oziroma v slučaju preživetja smrti.

Na primer: Oseba, ki je potom zavarovanja podpisala K 2000 vojnega posojila, katerega

si hoče pri četrtletnem vplačevanju po K 24-80 prilastiti v 15. letih, umre, ko je plačala komaj

dva četrtletna obroka v skupnem znesku K 49-60. Kljub temu izplača se zaslužila ali v polni

določenosti osebi takoj polno zavarovano vojno posojilo K 2000—.

Do K 5000— ni potreba zdravniške preiskave in znaša zavarovalnina od K 1000—:

za dobo 10 let letno polletno četrtletno mesečno

. 12 77— 39-20 20— 6-80

. 15 63— 32-10 16-30 5-53

. 18 48— 24-40 12-40 4-25

. 20 44-50 22-70 11-50 3-50

. 25 39-50 20-10 10-25 3-50

. 30 35— 17-85 9-10 3-10

Vojna nevarnost je brez plačila doklade v polnem obsegu v zavarovanju včeta.

Odkup ali obremenitev police s posojilom vsakdas mogoč. — Kdor na primer zavarovanja skle-

njeno za K 1000 na 12 let, za koje je plačal jedno letno premijo K 63—, po enem letu

opusti ali s posojilom obremeni, dobi po sedanjem stanju v gotovini izplačanih K 59-46. — Pri

tem pa je bil skozi eno leto za slučaj smrti zavarovan.

Pojasnila daje in ponudbe sprejema

Generalni zastop c. kr. priv. zavarovalne družbe**„Avstrijski Feniks“****Liubljana, Sodna ulica šte. 1.**

3400

Izšel je „VEDEŽsplošni žepni koledar z notesom za leto 1918
vsestransko najzanimivejšo vsebino za vsakega. „Vedež“ je neobhodno potreben svetovalec
in vodnik vsakemu brez razlike toliko evlistu kolikor vojak. Zato napravite svojem gotovo
največje veselje, ako jim ga pošljete „Vedeža“.**„Vedež“ za leto 1918**Prijatelja svojim častitim odjemalcem in naročnikom pregleden in natančen slovenski zemljevid
Ljubljansko-avstrijskega bojišča, ki sega od naše Ljubljane pa tja do gardakega jezera ter od
koroske meje do konca Istre.„Vedež“ je odločil tudi 20 kranjskih dobričkov ki bodo izrečani dne 31. marca 1918,
ko je vsak izvod „VEDEŽA“ označen s številko. (Natančnejši popis v „Vedežu“.)

Gena v Róni vesavi K 1-20.

„Vedež“ se naroča v založni knjižarni J. ŠTOKA Trst, ulica Molin picolo 13.

Kdor jfih naroči 10, dobi enajstega povrh.

Da se prilastijo razmerne prevzorni stroški za posamezne izvode po povzetju, naj izvolijo p. n.

naročniki poslati (tudi v znamkah) poleg cene še 30 vin. za poštnino. — Večja naročila se
pošiljajo po povzetju. — Preprodajalci dobijo 25% popusta. 4529**100 litrov zdrave domače pijače**

osvežujoče, dobre in lepo

gaseče si lahko vsak sam

priredi z mali stroški. V

zalogi so snovi za: ana-

maline, jabolk, grozdne,

maline, poprove mete,

melise, pomarančev,

dlača perla, vijarjev.

Za vsakega 100 litrov domače pijače se lahko pije

vse leto, poletni vroči, namočen ruma in kava

Za vsakega 100 litrov domače pijače se lahko pije

vse leto, poletni vroči, namočen ruma in kava

Za vsakega 100 litrov domače pijače se lahko pije

vse leto, poletni vroči, namočen ruma in kava

Za vsakega 100 litrov domače pijače se lahko pije

vse leto, poletni vroči, namočen ruma in kava

Za vsakega 100 litrov domače pijače se lahko pije

vse leto, poletni vroči, namočen ruma in kava

Za vsakega 100 litrov domače pijače se lahko pije

vse leto, poletni vroči, namočen ruma in kava

Za vsakega 100 litrov domače pijače se lahko pije

vse leto, poletni vroči, namočen ruma in kava

Za vsakega 100 litrov domače pijače se lahko pije

vse leto, poletni vroči, namočen ruma in kava

Za vsakega 100 litrov domače pijače se lahko pije

vse leto, poletni vroči, namočen ruma in kava

Za vsakega 100 litrov domače pijače se lahko pije

vse leto, poletni vroči, namočen ruma in kava

Dijamantna rezila za steklo.

Dijamantov za steklarje

morem začeti doba-

viti samo št 4 za K 11-70

in št 5 1/2 za K 16— ker

je dovez dijamantov pre-

povedan in je surovo

blago zelo težko in le

po visokih cenah dobiti.

Porto za povzetje 85 vin

Za realno in solidno blago jamči

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

500 kron v zlatu

to se odurati lahko

pri. predstavi vse podatke

za. posojilo, obsega

opisnila, opredeljuje

odločilno red. in se obrni

tudi na druge vrste in

vred. Cena K 6 50.

polno vred. s povzeto

stanje K 17—, 6 parov K 25 so. Vse tveganja

naložbenih stroškov. Naložba se sprejema

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

JAN GRILLICH, drožerija pri angeli, Brno 63 Morava.

Framydol

je sredstvo za posla-

nje, ki zide svete

in sive lasi in brado za trajno temno po-

barva. 1 steklenica s post. vred. K 2-50.

Rydyol

je sredstvo, ki

sivo poroči brado

las. Učinek je trdovet. 1 stekle-

nica s poštno vred K 2-45.

Naslov za naročila:

OGIJE se kupuje v večji množini.
Ponudbe na:
H. KILLER, Dunaj V, Kettenbrückengasse št. 7.

Mostne tehtnice
(Brückenwagen) vseh velikosti in sistemov za tehtanje vozov in živine izdeluje
Ivan Rebek, Celje.

Največja učinkovitost!
20 vinarjev stane 1 kg perila
da se snežnobe opere in zajamčeno brez kvaše samo z

„Tow-Tow“ prima pralno pasto in univerzalni čistilni S
„Tow-Tow“ pasto se snazi perilo, čisti vsakojako posodo in zdragnejo tla i. t. d.
„Tow-Tow“ brez primesi mila, sode ali luga.
„Tow-Tow“ sam na sebi je takoj poraben.
„Tow-Tow“ je splošno v rabi, popularno snazilno in čistilno sredstvo, najbolje in
„Tow-Tow“ najcenejše, naj bi ga ne pogrešalo nobeno gospodinjstvo ali bol-
nišnica, samostan, sirotišnica, hotel, sanatorij, restavran, konsumno društvo i. t. d.
„Tow-Tow“ je masčobe prosta kemično sestava brez tla in klorov. apna.
„Tow-Tow“ konkurira z vsemi pralnimi nadomestilnimi sredstvi ne le glede cene,
temveč tudi glede neprekosljivega nedosegljivega snazilnega svojstva.
En zavoj „Tow-Tow“ 5 kg brutto za K 20— zadostuje, da se opere 70—80 kg
perila bleskeče čisto. Zavoj 10 kg „Tow-Tow“ K 37— za 150—160 kg in
zavoj za 20 kg „Tow-Tow“ za K 70— za 300—350 kg.
Dobavlja se tovara in zaboja prosto po povzetju. — Preprodajalci primeren popust.
Spretni zastopniki se povsod sprejmejo.
Pišite še danes na „Tow-Tow“ tovarno Marton Rubinstein & sinovi, A. G.
Makó št. 64, Ogrsko.
Navodila za rabo (zelo priprosta) se prilože računu, korespondenca v nemškem jeziku.

Kupi se 2 — 3 pare malih, ne
prestrah ali celobnih 4408
konj za tovorno vožnjo
Ponudbe veletrgovcu z vinom Rad-
slav Petrič Trst, Via Goppa 12.

Vojaški koledar za l. 1918
z imenom
Slovenski vojak

Je ravno kar izšel ter se dobiva
vezan in krasno s slikami opremljen v
vseh knjigarnah in v Ljubljani in v
raznih trg. vinah na deželi po 1-30 K.
Razpošilja ga pa tudi založnik Janko Nep-
jogilč, šolski voditelj v Ljubljani, ki daje
običajen trgovski popust vsem, ki naroče
večjo množino izvodov.
P. n. trgovci, učitelji in sploh prijatelji
ljudstva, naročite vojakom in drugim to
potrebno knjižico! 4517
Najhitrejša po pošti nakupnica!!

Seydlin

Najbolje za zoba
135

Kdor namerava prodati še kaj
! KOSTANJEVEGA LESA !
naj ga ponudi takoj tvrdki
J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Ročne mline za mletev
vseh vrst žita prikladne prodaja
Adolf Oppenheim, Mor. Ostrava, Brückengasse 13. 4435

SOLALI
trgovina z cigaretnim papirjem, družba z omejeno zavezo Šteybusch, Galicija
najboljši cigaretni papirji
Vedel pravočasne oskrbe surovin zamoremo
točno, ceni in redno dobavljati.

Semenska trgovina
Al. Korsika v Ljubljani
Bleiweisova cesta ali Vrtača št. 3
kupi vsako množino doma pridelanega semena kakor:
korenja, repe, solate, buče, kumare, konoplje itd.
ter jih plačuje po najvišjih cenah. 4147
Prodaja tudi mnogovrstnega večinoma doma pridelanega semena.
Nov cenik izide v mesecu januarju 1918, ter se bode dobil brezplačno.
S spoštovanjem
Al. Korsika.

Zamaške
nove in stare, kupi vsako množino
trgovca „Ljubljanska industrija
probkovih zamaškov JELAČIN &
Ko, Ljubljana. 2278

Nabavite si!
dokler je čas in po kakovosti ne previsoka
cena, našemu priznani dobremu kolomazu
zamaške „Humor“ v lesenih zabojčkih po
pol in 1 kg, cena kg K 1-80, ter v sodih po
50—100 kg po K 1-70— Nadalje vračamo
pozornost naših cenj. odjemalcev na naš
priznani dobri ter mnogo hvaljeni kavni
nadomestek s sladkorjem v paketih po
enkrat in pol kg. D. ave: kakor cimet,
popper, piment, šafran itd., odrti in v
zavitkih ter vse drugo špecerijasto blago
v bogati izbiri se dobi pri trdki
Vučković & Šibenik, Zagreb,
Import, Export, Sveučilišni trg št. 1.
Vse naročbe se sprejmejo samo za na-
prej poslani denar, za kolomaz pa 50% v
naprej, drugo z povzetjem.

Prei v **F. Batjel** Prei v
Gorici. Gorici.
Ljubljana, Stari trg št. 28.

Možna in ženska
dvokolesa
s stare pnevmatike.

šivalni stroji, gramofoni,
električne žepne svetilke že
kompletne od 2 K.
Najboljše baterije.

Mehanična delavnica
na Starem trgu št. 11
v šnačičevi hiši poleg goriške kleti.

Ivan Bizovičar
umetni in trgovski vrtnar
Ljubljana 839
Kolezijska ulica št. 16
priporoča svojo bogato opremljeno
vrtnarstvo ter okusno izdelane
vence, šopke in trakove.
Izposojevanje
ob mrtvaških odrh
drevesne cvetlice,
kakor tudi naj-
nejše dekorativne
cvetlice za dvorane
in balkone.
Vsakovrstne sadike do
najzlatnejših cvetic
in zelenjavi. Sprejemam na-
ročila na deželo. Vsa na-
ročila se izvršujejo točno
in solidno.
Brzojavke: I. Bizovičar,
vrtnar, Ljubljana.

Domača industrija — domača obrt!

V Ljubljani se snuje tvrdka, katera bode pospeševala domačo obrt, da
pride naše domače blago kolikor mogoče tudi izven naše dežele na trg.
Vsi cenjeni izdelovalci vsacega še takó malega izdelka se prosijo, da
pošljejo svoje ponudbe in vprašanja na upravo tega lista pod šifro:

„Jugoslovanska trgovina“.

9. c. kr. avstr. razredna loterija.
Pri naši poslovnici kupljene srečke so zadele:

K 300.000 glavni dobiček:
št. 10.202, izžrebana dne 16. oktobra 1913., IV. lot.

K 100.000 glavni dobiček:
št. 88.805, izžrebana dne 11. oktobra 1917 VII. lot.

K 60.000 št. 60.606,
„ 30.000 „ 68.435,
„ 10.000 št. 7.788. 130.169,
„ 5.000 št. 68.425,
mnogo dobičkov po K 2000, 1000, 800,
400 in velike število dobičkov po K 200.

Na dobičkih smo izplačali K 1.399.600—
Prihodnje žrebanje bo
15. in 16. januarja 1918.
Izžrebalo se bode 3200 dobičkov v skup. znesku K 591.800—.

Srečke prodaja
Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani,
kot poslovnica 9. c. kr. avstr. razr. loterije
in njene podružnice v Celju, Celovcu, Trstu
Splitu, Gorici (sedaj v Ljubljani)
Cena srečk za igranje 1. razreda:
1/4 K 40—, 1/2 K 20—, 3/4 K 10—, 1 K 5—.

Cena srečk:
1/4 K 80—
1/2 K 20—
3/4 K 10—
1 K 5—

Igralni nabiti in vna polasala brezplačno.
Dobitki se izplačuje takoj brez odbitka.

Vinski kamen

suhe gobe, kumne, mod, vosek,
sveže in suho sadje, smrkove
storže, sploh vse dožetne in goz-
ne pridelke, kakor tudi vinske
sode in vse vrste praznih vret,
kupi vsako množino po najvišjih
cenah veletrgovina 2482
Anton Kolenc, Celje.

Slamnate šolne

za dom in
slamnate podplate za v čevlje
sem začel izdelovati v toliko, da
lahko ustrežem vsaki zahtevi in
jih priporočam kot nadomestilo
za drago usnjeno obutvo, posebno
za delo v sobah. 236

Poskusite, ne bode vam žal.
Fr. Cerar,
tovarna slamniki v Stobu, pošta
Domžale pri Ljubljani.

LASNE KITE

najboljše kakovosti po 10,
14, 18, 20 in 24 kron; lasne
podloge in mrežice, lasne
mastil, puder itd.

Kupujem zmedene
ženske lase.

Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Pozor! Zaradi vpočitvenja v vojaške
službovanje je lokal odprt samo za
prodajo blaga in sicer vsaki dan same
od 9 do 1/2 1 in v nedeljo od 9 do 11
ure dopoldan.

Jos. Rojina
modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,
Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in
uradniške
uniforme:
po meri
v najkrajšem času.

Stanje vlog koncem novembra 1917 ca. K 200.707.000-70.

Glavnica K 40.000.000-—.

Podružnica
v Ljubljani**Ceška Industrijalna banka**Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav. :: :: Kredite za aprovizračne nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.

Pianine, klavirje, Orchestrione,
in harmonije.**S. KMETETZ**

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 26.

Tvrška F. Čuden v Ljubljani,

Prešernova ulica št. 1.

Priporoča še svojo veliko zalogo ur, zlatnine in srebrnine.
**Kupuje staro zlato in srebro in
vzame po visokih cenah v zameno.**Namnanja, da cenikov za leto 1918 ne more razpošiljati
ko istega blaga po vzorcih ni, hočete se osebno ogledati in
potrebno preskrbeti kolikor časa zaloga traja.

Semenska trgovina

Al. Korsika, Ljubljana,

Bleiwelsova cesta ali Vrtača številka 3.

Namnanjam, da mi je ravno kar došla iz Holandskega velika
mnogina ovedljivih čebulic kakor hijacint I. vrste z imeni in
II. vrste brez imen, pač pa so po barvah razdeljene. Ravnotako tudi
več vrst tulip ter še mnogovrstnih drugih čebulic. Cene so zmerne.

S spoštovanjem

Al. Korsika.

Najboljši in naj-
popolnejši so le**„Pfaff“**

šivalni stroji.

10-letna garancija.

Največja izbira
v vseh moder-
nih opremah in
za vsakovrstno
obrt.Brezplačen pouk
v vezenju.**Ign. Vok**specijalna trgovina s šivalnimi stroji,
Puh kolesi in vsemi zraven spad. deli.
Ljubljana, Sodna ulica številka 7.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg številka 9. — Lastna hiša.

Najnovejša

KOSTUME

Najnovejša

BLUZEPlazže, jope,
Zalno — domače obleke
Perle, čepice, športne
klobuke in stoznike.**KRILA**

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Eligibilne perle in druge potrebščine za neveste.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Prazne vrečevsake vrste, suhe gobe, kumina,
janež in druga semena kupuje
vedno in v vsaki množini, ter plačuje
po najvišjih dnevnih cenah
trgovska firma

J. Kufan, Kranj, Goranjske

Josip Jugpleskarski in likarski mojster
Ljubljana, Rimska c. 16se priporoča cenjenemu občinstvu za
vsa v to stroko spadajoča dela. Jamčim
da delam samo s pristnim firnešem.

Solidna in točna postrežba.

Solidno blago.

Najbolj cen.

M. Schubert

preje Bilina & Kasch,

Ljubljana, Zidovska ul. 5.

priporoča veliko zalogo tkanin in
glač-rekavio, modno blago za
gospode in dame, raznovrstne fine
parfume, ročna dela in material,
kirurške predmete.

Moderna predtiskarija.

Izdolovanje preoblečenih gumbov

Nadomestilno

toaletno milo

parfimirano

v elegantnih kartonih

fino opremljeno

ducent 14-40 kron.

Trgovci večji popust!

Dobiya se pri tvrdki

Milan Hočevar

Ljubljana

sv. Petracesta 28.

Po pošti pošlje se le od 5 denarjev naprej.

Dobavljamo

barvne trakove za vse vrste pisalnih strojev,
karbonski papir (ogljenski papir) v vseh barvah,
kartoteke (kartne sisteme) in vertikal-registraturo (mehle in mape)
pomnoževalne aparate in pritiskline (ovoščen papir in barve).„Remington“ pisalnih strojev delniška družba z o. z.,
Dunaj I., Franz Josef-Kai 15 in 17.

Čaj

„Rubikan“

Čaj

postavno varovan

1 paket = 100 kartonov številka 1 K 40—
1 „ = 100 „ 2 80— 3088
1 „ = 100 „ 3 160—Respošiljanje proti vpošiljavi sneška ali po povzetju.
Trgovcem na debelo popust.Zastopniki se iščejo
Lang & Komp., „Rubikan“ prodaja čaja
OSUEK, Slavonija. Telegrami: Langcomp.**J. WANEK, krznar, Sv. Petra cesta 19.**Kupujem kože vseh vrst divjačin, lisice, kune itd.
po najvišjih dnevnih cenah.**! Vse vojaške predmete !****Za preprodajalce**

priporočam po znanih nizkih cenah svojo zalogo

Zvezd vseh vrst
port
poročevalcev
med. obvez
redov
sobotj
bojnikov
metov
kupi
pesov
čepic
rekavio
ovojnih gamaš
usnjenih gamaš
vojaškega suknaegal. sukna
gumbov vseh vrst
in pritisklin
izgotovlj. uniform
dežnih plaščev
kožuhaših vreč
kožuhaših vseh vrst
čepic
odznakov
rož za čepice
ovratnikov
vseh toaletnih in
galanterijskih pred-
metovglavnikov,
krtač
mila
zobne paste
briljantne
pudra
instrumentov za
nohte
parfumov
ogledal
brivskih aparatov,
potnih necessairejev
ročnih kovčkov
velikih in malih

Splošni zavod za uniformiranje

Rudolf Bodenmüller
Ljubljana, Stari trg 8.**Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.**

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena l. 1881.